

Turun kaupungin historiallinen
museo

FK Pentti Koivunen

KOROISTEN KOEKAIVAUSKERTOMUS

1974

1. Y l e i s t ä

Turun kaupungin varhais historian kannalta on varsin tärkeätä tietää löytyykö Koroisten tunnetun muinaismuistoalueen lisäksi vallin ulkopuolelta Koroisten tilan alueelta muita samaan kokonaisuuteen liittyviä kiinteitä jäänteitä. Tämän kaltaisia jäännöksiä ovat mm. J. Rinne, A. Oja ja viimeksi C.J. Gardberg arvelleet tilan päärakennusten läheisyydestä löydettävän, vaikka mitään konkreettista ei toistaiseksi ole pystytty esittämään. Vanhastaan alueelta tunnetaan myös muutamia irtolöytöjä sekä V. Lehtosalon Maarian pitäjän inventoinnin yhteydessä tapaama, nykyisiin karttoihinkin merkitty osittain hävinnyt muinaisjäännös Koroisten puimalan vieressä.

Koroisten tilan alueen mahdollisten kiinteitten jäänteitten kartoittamiseksi ryhtyi Turun kaupungin historiallinen museo, saatuaan asianomaisen luvan Museovirastolta, tutkimaan aluetta koekaiivauksin kesäkuussa 1974.

Varsinaiset koekaiivaukset alkoivat 3.6. ja päättyivät 20.6.-74. Tutkimuksiin oli TKHM varannut n. 8000 mk määrärahan, joka kylläkin hieman ylitettiin. Kaivausten vastuullisena johtajana toimi allekirjoittanut apunaan 10-12 museon harjoittelijaa sekä arkeologian opiskelijaa. Piirtäjänä toimi konservaattori Lena Wikström ja mittauksista huolehtivat tut. apulaiset Jorma Reilander ja Leena Sivula. Valokuvauksesta huolehti allekirjoittanut.

Kaivauksia suosi pääosiltaan suotuisa sää, vain yksi päivä menetettiin kokonaan sateen vuoksi. Kaivauksia valmistelevana toimenpiteenä Turun kaupungin mittausosasto merkitsi alueelle kaupungin karttakoordinaatistoon sidotut päälinjat, joiden leikkauspiste (origo) osui ns. Pohjoispellon keskelle (Yleiskartta). Samalla kaupunki korkeusvaaitti muutaman kiintopisteen. Kaivausten päätyttyä jätettiin muutama järeällä puupaalulla merkitty kaivauskoordinaatiston piste maastoon paikoil-

leen mahdollisia jälkitutkimuksia helpottamaan. Paikoilleen jätetyt paalut on merkitty Yleiskarttaan mustilla pisteillä. Kaivausruuduko on siis karttapääilmansuuntien suuntainen ja 2 x 2 metrin suuruisen kaivausruudun numero on koordinaatiston mukainen lounaisnurkan arvo, asia selviää myös yksittäisistä ruutukartoista. Käsittelyn helpottamiseksi numeroitiin kaivetut ruudut kaivausten päätyttyä numeroin 1-32 (Yleiskartta).

Koekuoppien kaivaminen aloitettiin Pohjoispellolla 3.6., sieltä jatkettiin Länsipellolle 7.6. ja edelleen Laurilan pelloille 13.6. Nimitysten merkitys ja sijainti selviää Yleiskartasta ja toisesta pääkappaleesta.

Tutkimusvälineinä käytettiin pääasiassa lapioita niin kauan, kunnes löydettiin jotain merkittävää esineistöä tai kiinteitä jäänteitä. Sen jälkeen siirryttiin työskentelemään kaivuulastoilla. Ruudusta tai löydöistä riippumatta kaikki peltokerroksen alapuolinen maa seulottiin riippuseuloilla ja myös peltokerros ruutujen kohdalta pyrittiin seulomaan, mikäli ehdittiin. Kaikki kiinteät rakenteet, muusta maanlaadusta poikkeavat kerrokset ja tärkeimmät paikoiltaan löytyneet esineet merkittiin ruutukartoille ja vaaittiin. Jos ruudusta ei kuitenkaan tavattu mitään rakennetta tai muuta kerrosta peltokerroksen ja pohjamaan lisäksi, ei ruutukarttaa tehty. Peltokerroksen alapuolelta talletettiin kaikki esineistö, myös moderni esim. kerrosten sekotumista todistamaan. Kokonaisuudessaan kaivettiin valmiiksi 128 m² ja ehdittiin lisäksi ns. koekaivausalueella tutkia peltokerroksen alapuolista kulttuurikerrosta n. 10 cm syvyyteen n. 20 m² alueelta. Kaivamisen lisäksi tutkittiin erityisesti kahta aluetta, ns. Perunapelttoa ja Koroisten kellarin vierustaa teräksisellä sondilla. Myös pellon pinnasta pyrittiin systemaattisella havainnoinnilla tekemään päätelmiä mahdollisista jäännöksistä. Lisäksi havainnointia kerrostumista Laurilan pellolla helpotti sen poikki yllättäen kaivettu vesijohdotokaivanto.

Vaaituskoneen korkeus oli Pohjoispellolla +13.00 meren pinnan ylä-

puolella, Länsipellolla +12.00 m ja Laurilan pellon yläosassa +6.00 m. Tämä seikka on huomioitava ruutukarttoja tarkasteltaessa, tekstiin kaikki korkeusarvot ovat merkityt m.p.y.

Ruudun kulttuurikerroksen paksuus (KKP) on laskettu ruudun länsilaidan keskipisteestä ja samasta pisteestä on mitattu myös ruudun korkeus meren pinnan yläpuolella (m.p.y.). Kulttuurikerroksen paksuudeksi on mitattu todellinen paksuus peltokerroksen älatason ja pohjaan ylätason väliltä, usein ruutu on varmuuden vuoksi kaivettu huomattavasti peltomaan ja kulttuurikerroksen yhteislukua syvemmäksi. Ruutukarttoja piirrettäessä mittasi myös piirtäjä erikseen pelto- ja kulttuurikerrosten paksuudet, jotka osottautuivat lähes yhteneviksi allekirjoittaneen mittausten kanssa. Sen sijaan piirrettäessä puhtaaksi kaivauksen Yleiskarttaa, oli huomattavissa, että valokopioiden venymisestä ja supistumisesta johtuen Yleiskarttaan muodostui selviä ruudukon mittaheittoja, jotka eivät kuitenkaan vaikuta sanottavasti kokonaiskuvaan. Kaivausten pohjakarttana nimittäin käytettiin valokopioita kaupungin mittausosaston kartoista, joissa huomattiin myös selviä mittaasepätkä tarkkuuksia. Koska kuitenkin koordinaatisto on kiinteä ja osa perusruudukosta jätettiin paikoilleen maastoon, ovat tarvittavat pisteet tulevaisuudessakin helposti maastosta löydettävissä. Kaivausruudukon suuren koon vuoksi, sen halkaisija oli n. 200 m, syntyi myös maaston kaltevuuksista johtuen tiettyjä mittausrvirheitä, joita ei voitu täysin eliminoida. Tämä on huomioitava valmisteltaessa mahdollisia jälkitutkimuksia.

Koroisten vuoden 1974 koekaivauksista käytetään monessa paikoin lyhennystä KO-74.

Kaivauksen esineistö on luetteloitu Turun kaupungin historiallisen museon (TKHM) numeroille 18011:1-227.

2. Kaivauskohteiden yksityiskohtainen tarkastelu

Ruutu 1. (+0+38)

MV-kuvat I:3-4

Diat 30

Ruutukartta on

Peltokerroksen alapuolisen kulttuurikerroksen paksuus (KKP) 25 cm

Ruudun korkeus +12,83 m

Esineet -

Peltokerroksen alla savensekainen hiesu, jossa erottui pohjamaassa musta juova koillinen-kaakko suunnassa, ei kartalla, mutta kuvattu. Pohjamaasta tuli esille iso kivi, samoin epämääräistä kiveystä luoteiskulmassa. Ruudun läheisyydessä, sen länsipuolella on katepillarilla siirretty maata ja revitty pintakerrosta. Vaikuttaa siltä, että alueella olisi ollut esim. aittojen pohjakiveyksiä sekä mustaa kulttuurikerrosta, josta ei kuitenkaan mitään tavattu.

Ruutu 2. (+0+18)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP 23 cm

Ruudun korkeus +12,24 m

Esineet TKHM 18011:1-6, rautakautisen (rtk) keramiikan siru, savitiivistettä ja pala rautakuomaa.

Mustan ruokamultaisen peltokerroksen alta likainen hiekkamulta, jossa oli pikkukiviä ja tiilenpaloja. Pohjassa kova, hiekkapitoinen

löydötön maalaji.

Ruutu 3. (-60-2)

MV-kuvat I:1-2

Diat 36-39

Ruutukartta on

KKP yli 18 cm

Ruudun korkeus +11,95 m

Esineet 18011:7-19, runsaasti karkeaa rtk-tyyppistä keramiikkaa, savitiivistettä ja pala rautakuonaa. Erikoisuutena granaattikide, joka saattaa olla keskiaikainen.

Ruudun ohuessa peltokerroksessa runsaasti modernia esineistöä (ei talletettu). Peltomaan alta, ruudun itäpuoliskolta tuli näkyviin palaneitten kivien muodostama ryhmä, jonka ympärillä runsaasti hiiltä, savitiivistettä ja hiukan keramiikkaa. Muodostelma on luultavasti rtk tai keskiaikainen liesi. Liettä ei hajoitettu eikä ruutua kaivettu syvemmäksi, vaan ruutu peitettiin muodostelmineen. Lieden tasolta löytyi modernin rautapellin kappale ruudun koillisnurkasta (ei talletettu).

Ruutu 4. (-20-2)

MV-kuvat -

Diat 16-17

Ruutukartta on

KKP 25 cm

Ruudun korkeus +11,89 m

Esineet 18011:20-25, mm. pronssiesine, joka vaikuttaa vanhalta ja muistuttaa ripustuskoukkaa.

Ruudun pohjoispuolella on hiekkakuoppa, jonka nykyisin täyttää kaikenlainen romu. Ruudun peltokerroksen alatasossa hiiltä, mutta tämän alla savihiesuinen täytemaakerros, josta tavattiin moderni punasavivadin reunapala 45 cm peltopinnan alapuolelta. Täytemaakerroksen jälkeen puhdas hiesu. Ruudun koillisnurkan ja itäpuolen täyttää puhtaassa pohjamaassa erottuva kuoppa, joka siitä löytyvästä esineistöstä päätellen on moderni.

Ruutu 5. (+0-3)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP 10 cm

Ruudun korkeus +11,68

Esineet 18011:26-33, pala rtk keramiikkaa, mahdollinen vyörengas tai sormus, pronssia, samankaltaisia tavattu myös KO:n kaivauksista 1898-1902, savitiivistettä.

Ruutu jouduttiin kaivamaan metrin verran teoreettista paikkaansa etelämmäksi origon ja siinä seisseen vaaituskoneen paikan säilyttämiseksi. Ruudun kaivauksissa ei havaittu mitään erikoista, ruudun pohja oli hiesusavea.

Ruutu 6. (+20-2)

MV-kuvat -

Diat 13-15

Ruutukartta on

KKP 27 cm

Esineet 18011:34-35, pala savitiivistettä, toinen nauloista vanhaa tyyppiä.

Peltokerroksen poiston jälkeen tavattiin likainen savi, jossa hyvi vähän tiilenmuruja. Länsireunassa mustan maan täyttämä pieni kuopanne. Ruudun pohjamaa hienojakoista, vihertävää hiesua.

Ruutu 7. (+40-2)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta on

KKP 27 cm

Ruudun korkeus +11,26 m

Esineet 18011:36

Peltokerroksen alla saven sekaista boraä, kova pohja. Ruudun pohjamaasta erottui etelä-pohjois-suuntainen oja sekä luultavasti myös osa ojaa luoteisnurkasta.

Ruutu 8. (-60-22)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP 20 cm

Ruudun korkeus +11,47 m

Esineet 18011:37, savitiivistettä.

Ruutu sijoittuu loivaan rinteeseen. Ruudun pohjamaa kovaa savijankkoa.

Ruutu 9. (-40-22)

MV-kuvat -

Diat 21-22

Ruutukartta on

KKP 46 cm

Ruudun korkeus +11,41 m

Esineet 18011:38-47, rtk keramiikkaa ja savitiivistettä.

Peltokerroksen alla pari palaa kukkaruukkua ja n. 40 cm syvyydestä modernia sähköpatteria kokkareisessa multamaassa. Pohjaan ehdittyä näkyi pohjan savijankkomaassa selvä sarkaojan pohja, josta löytyi moderni hevossuka. Muulta osalta pohjan ja peltokerroksen välinen maa vaikutti asutuskulttuurikerrokselta.

Ruutu 10. (-20-22)

MV-kuvat -

Diat 15

Ruutukartta on

KKP 38 cm

Ruudun korkeus +11,28 m

Esineet 18011:48-59, runsaasti rtk keramiikkaa, savitiivistettä ja rautakuomaa, melko varma asuinkerros.

Peltokerroksen alla kova multamaa. Noin 40 cm syvyydessä pellonpinnasta kova, tumma, löydötön multamaa. Hiekansekainen savipohja.

Ruutu 11. (+0-22)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta on

KKP 39 cm

Ruudun korkeus +11,89 m

Esineet 18011:60-64, rtk keramiikkaa.

Peltokerroksen alapuolella likainen savimaa. Ruudun pohja sitkeää savijankkoa, jonka keskelle vielä tarkistusmielessä kaivettiin 40 cm syvä kuoppa, mutta tulos oli negatiivinen.

Ruutu 12. (-80-42)

MV-kuvat -

Diat 24

Ruutukartta on

KKP 17 cm

Ruudun korkeus +10,49 m

Esineet 18011:65-69, rtk ja keskiajan keramiikkaa, rautakuomaa sekä sininen lasihelmi.

Peltokerroksen jälkeen jatkui sorapitoinen maalaji. Ruudun itäsivulla musta painuma. Koillisnurkassa maan joukossa palamatonta luulta, tiilenkappaleita ja kiviä, tämä muodostelma osottautui luultavasti omenapuun istutuskuopaksi ja se selittäisi myös itäsivun mustan painuman. Ruudun profiili on piirretty itälaidasta.

Ruutu 13. (-60-42)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP n. 5 cm

Ruudun korkeus +10,62 m

Esineet 18011:70

Peltopinnan alla vain ohut savensekainen kulttuurikerros. Pohja savijankkoa.

Ruutu 14. (-40-42)

MV-kuvat I:5-6, I:8

Diat 18, 23

Ruutukartta on

KKP 52 cm

Ruudun korkeus +10,84 m

Esineet 18011:71-86, rtk keramiikkaa, 1200-luvun tyyppinen pronssinen, koristeltu riippulukon avain, runsaasti savitiivistettä ja rau-
takuonaa.

Peltokerroksen alla varsin musta, hiilensekainen multamaa. Tämän alla runsaasti savitiivistettä mustasta mullasta. Pohjakerros kovaa, mustaa rakeista maata, jossa oli savitiivistettä, rtk keramiikkaa. Ruudun länsiseinämä suoristettiin kuvausta varten. Ruutua kaivettaessa ei aluksi osattu kiinnittää tarpeellista huomiota ruudun maasta löytyviin nyrkin-
kokoisiin ja pienempiin kiviin, joten niiden muodostama muoto ja määrä jäivät rekistöröimättä. Todennäköistä on, että ruudun alueelle ulottui noin ehkä vajaan metrin matkalle sama rakenne, joka näkyi ruudun länsiseinämässä. Mahdollisesti tämä leikkauksessa havaittu rakenne on lie-
den sija tms. Luultavasti myös ruudussa tai sen läheisyydessä on sijainnut savitiivistepäällysteinen rakenne. Vielä ruudun pohjasavessa erot-
tui harvakseltaan hiilenmuruja.

Ruutu 15. (-20-42)

MV-kuvat -

Diat 20

Ruutukartta on.

KKP 33 cm

Ruudun korkeus +10,65 m

Esineet 18011:87, rtk poltettua savea oleva esieen kappale, ehkä kan-
gaspuun painokivi ?

Kulttuurikerros savensekaista likaista hiesua, jossa ei esinelöytöjä Ruudun koilliskulmasta tavattiin modernin tiilen, hiilen ja porslieinin täytämä kuoppa, joka ulottui muuta pohjatasoa alemmaksi. Ruudun pohjamaa savijankkoa.

Ruutu 16. (+0-42)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP 50 cm

Ruudun korkeus +10,67 m

Esineet 18011:88-94, savitiivistettä hieman, rautanaulat vaikuttavat vanhatyyppisiltä.

Peltokerroksen alla multainen maalaji. Ruudun pohjassa savensekaista hietaa, koillisnurkassa jopa soraa, muuten ei mitään mainittavaa.

Ruutu 17. (-60-62)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP 28 cm

Ruudun korkeus +9,91 m

Esineet 18011:95 -104, muutama keskiaikaisen keramiikan pala.

Peltomaan alla hiiltä ja tiilimurskaa saven seassa. Ruudun pohjoislaadassa kaikenlaisen jätteen sekainen maa, jossa oli omenapuun haperojuuri (omenapuun istutuskuoppa). Saven seassa vielä 2 lapionpiston syvyydessä tiiltä.

Ruutu 18. (-60-82)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP -

Ruudun korkeus +9,25 m

Esineet -

Peltokerroksen alla heti koskematon savijankko.

Ruutu 19. (-42 -82)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP 15 cm

Ruudun korkeus +9,75 m

Esineet 18011:105, savitiivistettä ?

Peltokerroksen alapuolella likainen savi, melko syvällä modernia lasia ja koksikuonaa. Pohjamaa savijankko. Ruutu on viereisen perunaan vuoksi kaksi metriä matemaattista paikkansa lännempänä.

Ruutu 20. (-60-102)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta on

KKP 23 cm

Ruudun korkeus +9,12 m

Esineet 18011:106-107, pala savitiivistettä, putkilukon pää ?

Peltokerroksen alapuolella likainen savi. Ruudun itälaidassa, profiilissa näkyi omenapuun istutuskuoppa. Ruudun pohja savijankkoa.

Ruutu 21. (-40-102)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta on

KKP 29 cm

Ruudun korkeus +9,06 m

Esineet 18011:108-119, joukko keskiaikaiseksi tulkittavia rautaesineitä, hevosen jäähokki, ruodollinen nuolenkärki, kannuksen katkelma. Lisäksi lyijykuula ja savitiivistein pala.

Ruudun pohjalla yksinäinen kivi, muuten savijankkopohja.

Ruutu 22. (+40-102)

MV-kuvat II:9,IV:10

Diat 45-47, 53-54, 61, 73

Ruutukartta on

KKP 13 cm

Ruudun korkeus +8,55 m

Esineet 18011:120-127, esineistössä ei ole ajoittavaa materiaalia, mutta asuinkulttuurin jätteitä kuten luita.

Ruudussa oli aivan savensekaisen ohuen peltokerroksen alla ruudun itälaidalla joukko lahonneita puisia lautoja, jotka päälimmäisessä kerroksessa olivat itä-länsi-suuntaisia, alemmassa eli II kerroksessa etelä-pohjois-suuntaisia. Ruudun toisen puolen mahdolliset rakenteet oli tuhonnut moderni viemäri- tms. kaivanto. Lahonneitten lautojen välissä ja osin alla oli runsaasti palamattomia eläinten luita. Laudat oli pohjattu soran päälle. Rakenne vaikutti varsin vanhalta sekä muodosta että vaakasuorasta ta-

sosta päätellen se lienee ollut osa rakennuksen lattiaa.

Ruutu 23. (+60-102)

MV-kuvat -

Diat 52

Ruutukartta -

KKP -

Ruudun korkeus +8,24 m

Esineet -

Peltokerroksen alla oli tiivis savi, jossa ei ole jokusta tiilenmurua lukuunottamatta mitään. Ei varsinaista kulttuurikerrosta.

Ruutu 24. (+80-102)

MV-kuvat II:7, IV:11

Diat 48

Ruutukartta on

KKP 42 cm

Ruudun korkeus +7,61 m

Esineet 18011:128-134, rtk ja keskiajan keramiikkaa ja savitiivistettä

Peltopinnan alla mukulakiviä, joiden välissä savea, saattaa olla tar-
koituksellisesti tehty, mikään varsinainen mukulakiveys se ei silti
ole. Ruudun länsilaidassa oleva, ehkä lehtipuinen paalu ei vaikuta
monisatavuotiaalta, mutta on kuitenkin kynösyvyyden alapuolella savi-
maassa, joka säilyttää puuta pitkiä aikoja. Varauksellisesti voidaan
kiveyksen arvella liittyvän laajempaan rakenteeseen. Ruudun pohjatasos-
ta vielä tiilenkappaleita.

Ruutu 25. (+100-102)

MV-kuvat -

Diat 50

Ruutukartta on

KKP 29 cm

Ruudun korkeus +7,84 m

Esineet 18011:135-142, keskiaikaisen juomakannun suupala, saksal. keramiikkaa.

Ruudun peltopinnan alla lähes puhdas savimaa, mutta lounaisnurkalla kohta, josta tavattiin tiiltä, rautanauvoja ja 1800-luvun tavaraa. Tätä kuoppaa, joka ulottui muuta kaivaustasoa alemmaksi, olisi saattanut pitää modernina, mutta kun kuopan pohjalla olleesta tasaisesta hiesuroksesta tavattiin keskiaikaisen juomakannun sirpale, jäi jäljelle mahdollisuus, että kuoppa olikin vanhempaa perua. Muu osa ruudun pohjamaata täytti savijankko.

Ruutu 26. (-29-110)

MV-kuvat -

Diat 49

Ruutukartta on

KKP 73 cm

Ruudun korkeus +8,95 m

Esineet 18011:143-146, katkelma erikoista, koristeellista rautahelaa, pronssinen, korkoraudan kappaletta muistuttava esine, savitiivistettä.

Ruutu kaivettiin poikkeukselliseen paikkaan, koska haluttiin tarkistaa alueen etelälaita ja koska sondilla oli havaittu paikalla olevan kiviä. Kaivauksissa kivet tosin osottautuivat niin pieniksi, ettei niitä merkitty kartalle. Peltokerroksen jälkeen multainen, hiesunsekainen savi-

maa. Noin 40 cm syvällä pellonpinnasta esiintyi multamaassa tiilenpalasia. Ruudussa oli vielä 90 cm syvyydessä liikuteltua maata, tiilensoraa, puolen nyrkin kokoisia palaneita kiviä. Sondilla pohjaa painellessa se upposi helposti pohjoispuoliskossa, mutta vaivoin ruudun eteläpuoliskolla. Vaikutti siltä, että paikalla olisi saattanut olla esim. valli ja vallihauta, mutta näin pitkälle menevät päätelmät edellyttäisivät laajemman alueen paljastamista. Myöskään ruudun profiilipiirros ei tuonut selvyyttä asiaan, vaikka siinä onkin tiettyä kerrostuneisuutta havaittavissa.

Ruutu 27. (+60-122)

MV-kuvat -

Diat -

Ruutukartta -

KKP 31 cm

Ruudun korkeus +5,68 m

Esineet 18011:147-148, tiiltä.

Peltokerroksen alla pikemminkin jonkin kaltainen savinen täytemaa, jossa tiilenmuruja, ei varsinaista kulttuurikerrosta. Pohja savijankkoa.

Ruutu 28. (+80-122)

MV-kuvat II:6

Diat 41, 56

Ruutukartta on

KKP 46 cm

Ruudun korkeus +5,56 m

Esineet 18011:149-166, rikaslöytöinen ruutu, osia hopeoidusta kupariastiasta aina rtk keramiikkaan, myös keskiaikaista keramiikkaa ja hevosen rautainen jäähokki. Muut runsaat raudankappaleet

Suhteellisen runsas esineistö ilmaantui näkyviin jo heti peltokerrokselta ja samassa syvyydessä myös tiilenpaloja. Pohjatasossa muutamia harvoja kiviä savensekaisessa kulttuurikerroksessa. Kivet eivät muodostaneet selvää rakennetta, mutta ihmisen paikalle kuljettamia. Pohjamaaruudussa oli savea. Tässä pohjatasossa oli vesi ollut maannousuilmion (52cm/100 vuodessa) huomioiden noin 1000-luvulla, joten muodostelmat eivät voine olla 1100-lukua vanhempia.

Ruutu 29. (+100-122)

MV-kuvat II:8

Diat 51

Ruutukartta on

KKP 52 cm

Ruudun korkeus +5,61 m

Esineet 18011:167-176, rtk keramiikkaa, sekalaista pientä pajaesineistöjätteeksi tulkittavaa rautaesineitä ja rautakuonaa.

Ruudussa oli peltokerroksen alla paksu hiekan ja saven sekainen maalaaji, josta tavattiin karkeaa keramiikkaa ja kiviä n. 60 cm syvyydestä peltopinnasta. Kivet ovat paikalle tuotuja, mutta eivät muodosta selvää rakennetta. Tämänkin ruudun pohjataso rantana 1000-luvulla.

Ruutu 30. (+60-142)

MV-kuvat IV:7

Diat 55

Ruutukartta -

KKP yli 57 cm

Ruudun korkeus +2,90 m

Esineet 18011:177

Ruudussa on musta multamainen ja paksu peltokerros, ilmeistä on, että maata on valunut ylempää rinteestä peltotöiden yhteydessä näille tienoille, jossa rinne loivenee. Ruutua ei kaivettu savipohjaan, mutta maannousun perusteella on arvioitavissa, että ruudun kaivettu pohjataso (+2,08 m) on ollut joenrantaa 1500-luvulla, eikä siinä siten olisi syvemmilläkään satunnaislöytöjä lukuunottamatta tutkimusaiheen kanalta mitään kiintoisaa.

Ruutu 31. (+80-142)

MV-kuvat II:1,3, IV:8

Diat -

Ruutukartta on

KKP yli 55 cm

Ruudun korkeus +3,26 m

Esineet -

Ruudun peltokerros mustaa multaa. Sen alapuolella savimultaa, jossa hyvin tumma (hiilipitoinen ?) sävy ja pienehköjä kiviä. Toisessa kerroksessa suurehkoja kiviä, jotka eivät muodostane mitään rakennetta, vaan lienee ollut keskiajalla rantakiveystä. Tätäkään ruutua ei katsottu tarpeelliseksi kaivaa pohjaan.

Ruutu 32. (+100-142)

MV-kuvat II:4-5, IV:9

Diat 44, 57, 66

Ruutukartta on

KKP yli 51 cm

Ruudun korkeus +3,63 m

Esineet 18011:178-182, runsaasti rautakuonaa ja kalkkikiveä.

Ruudussa oli peltokerroksen alla multamainen maa, sen alapuolella jatkui kova savensekainen maalaji, jossa oli harva kiveys. I kiviker-
ran poiston jälkeen ruutua syvennettäessä kerrostuma muistutti vielä
kulttuurikerrosta, hiesunsekainen. II kivikerta vaikutti olleen täy-
tekiveystä tai rantakiveystä, jonka välissä oli savensekaisessa hie-
sussa palamatonta luuta ja rautakuonaa sekä kalkkikiven kappaleita.
Vaikutti siltä, että se oli ollut rantamaata rautakuonan siihen jou-
tuessa korkeudesta päätellen 1400-1300-luvulla (+2,87). Ruutu jätet-
tiin myös kaivamatta pohjaan ja kivet jäivät paikoilleen.

Vesijohtokaivanto

MV-kuvat II:10,12, III:1-10

Diat 62-65

Kartta ja profiilipiirros ovat

Esineet 18011:225

Tullessamme 19.6. aamulla klo 7.00 työhön, ilmoitti Koroisten talon
isäntä, että kaivuri oli kaivanut Laurilan pellon poikki vesijohto-
kaivannon. Paikalla oli vielä kaivuri viimeistelemässä ojan toista
päättä. Mittasimme ojan paikan ja suoristimme sen pohjoisseinämän
sekä käytimme sitä ikäänkuin koeojana. Vesijohtokaivannon pohjois-
seinämä alkoi pisteestä n. +80-114,60 ja päättyi talon nurkalle n.
pisteeseen +138,0 -145,0. Kaivannon molemmista seinämistä saattoi
havaita, että peltokerros mukaan lukien kulttuurikerrokset olivat
lähes metrin paksuiset. Kaivannon keskipaikkeilla oli etenkin ete-
läpuolisessa seinämässä havaittavissa n. 40-50 cm kerros hiiltä ja
rautakuonaa. Kaivannon seinämän tästä osasta on profiilipiirros ja
pohjoisseinämästä on määräväleihin MV-kuvia. Kaivannon kokonaispituus
oli 55 m ja se leikkasi ainakin yksi salaoja sekä voimavirtakaape-
li suunnilleen pohjois-etelä-suunnassa.

Vesijohtokaivannon eteläpuolinen koekaivausalue

MV-kuvat III:11-12, IV:4-6

Diat 69-72

Kartta ja profiilipiirros ovat

Esineet 18011:183-204, runsaasti rautakuonaa ja pienten rautaesineiden katkelmia, hyvin monipuolista rtk ja keskiajan keramiikkaa, mahdollinen upokkaan katkelma, mahdollisesti savisia valinmuotintin katkelmia.

Koska vesijohtokaivannon irtomaassa ja profiilissa näkyi erittäin runsaasti hiiltä ja kuonaa, päätimme lähemmin tutkia pientä aluetta kaivannon eteläpuolella saadaksemme selvyuden, mitä tämä ilmiö merkitsi. Käytettävissä olevana aikana ehdimme kuitenkin poistaa peltokerroksen n. 20 m² alueelta ja kaivaa koko aluetta n. 10 cm syvyyteen. Tämän jälkeen talouspuolen ilmoituksen mukaan määrärahat olivat käytetyt ja jouduimme jättämään alueen kaivamimisen juuri mahdollisten ensimmäisten kiinteitten jäänteitten ylätasoon. Alue peitettiin muovilla ja pelto- maalla tulevia tutkimuksia helpottamaan. Totesimme lisäksi, että ilmeisesti vanha vesijohtokaivanto kulkee alueen pohjoisreunassa uutta vesijohtokaivantoa seurailleen ja koekaivausalueen halkaiseen myös pohjois-etelä-suunnassa ilmeisesti moderni salaoja.

Pohjoispelto (Ruudut 1-16)

MV-kuvat I:9, I:12

Diat 10, 12, 25

Yleiskartta, Kerroskartta ja Löytökartta

Esineet TKHM 17478:7, 11-13, 18011:205-215, hopeoitu rtk ? pronssilevykatkelma, keskiaikaista keramiikkaa.

Pohjoispelloseksi tässä työssä nimitetään Koroisten talon pohjoispuolel-

la ja Catilluksen tien pohjois- ja länsipuolella olevaa n. 1 hehtaarin yhtenäistä peltoa. Peltomaa pellon länsilaidalla on varsin savista, mutta savipitoisuus vähenee pohjoiseen ja itään, jossa peltomaa on lähinnä hiesua ja jopa hietaa. Pellolta on ennestään tavattu irtolöytöjä ja niitä tavattiin vielä kaivauksen aikanakin. Pellon luoteiseen neljännekseen ei voitu tehdä koeruutuja, koska sen alueella alkuperäiset muodostelmat ovat tuhoutuneet hiekkakuopan teossa jo kymmeniä vuosia sitten. Hiekkakuoppaa täytetään parhaillaan kaikenlaisella jätteellä ja maalla. Työvoiman ja varojen niukkuuden vuoksi ei myöskään kaivettu koeruutuja pellon koilliseen neljännekseen, joka irtolöytöjen puutteen vuoksi vaikutti myös muuta aluetta köyhemmältä. Pohjoispellon pohjoispuolella, kuusiaidan takana oli toinen, laaja hiekkakuoppa ja kolmas pellosta koilliseen, Koroisten puimalan luona. Viimeksimainitun paikeilta on merkkejä mahdollisesta rautakautisesta muinaisjäännöksestä (V. Lehtosalo: Maarian pitäjän inventointikertomus 1961).

Länsipelto (Ruudut 17-21 ja 26)

MV-kuvat I:11

Diat 7-9, 26

Esineet KM 8697, hopeakoristeinen, 1000-luvun miekankahva, KM 15285, rautainen putkellinen keihäänkärki, KM 61123:1-2, pari luultavasti 1600-1700-lukujen rautaista jalustinta, 18011:219-224, pronssinen korist. rengas, pala karkeaa keramiikkaa.

Länsipelloksi nimitetään Koroisten talon länsipuolella ja Koroisten muinaismuistoalueen itäpuolella olevaa n. 0,3 hehtaarin peltoa, johon liittyi silloin perunaa kasvava ns. Perunapelto (Länsipellon itä-laidassa). Peltomaa on koko alueella varsin savista ja peltokerroksen alla on usein heti pohjasavi. Kokonaisuudessaan alueella ei ole tasainta, peltokerroksen alaista kulttuurikerrosta, vaikka sieltä on tavat-

tu lukuisia keskiaikaisia esineitä myös aikaisemmin. Länsipellon länsilaita kuusiaidan ja vallihaudan tuntumassa jäi myös liian vähälle huomiolle siinäkin olleen toisen perunapellon vuoksi, juuri ilmeisesti täältä alueelta oli tavattu 1000-luvun miekkamkaha. Asutuskulttuurikerroksen puuttumisen ja huomattavien irtolöytöjen vuoksi saattaa Länsipellon alueella olla esim. ruumiskalmisto, josta nyt ei kuitenkaan saatu muita viitteitä.

Perunapelto

MV-kuvat I:7

Diat 26, 31-32

Kartta Perunapelto ja Yleiskartta

Edellisen kohteen, Länsipellon perunalla olevaa itälaitaa tutkittiin peltoa kaivamatta teräksisellä sondilla. Perunapellon pintamaassa näkyi harvakseltaan kiviä ja alue oli ehkä hieman hiekkaisempaa kuin muu Länsipelto. Sondilla työskenneltäessä työtapa oli sellainen, että sonni upotettiin maahan joka 25 cm päästä kuljettaessa perunavaon pohjaa. Työtapa oli varsin hidas ja voimia kysyvä, mutta joitakin tuloksia saatiin. Normaaliin savimaahan sonni upposi helposti, mutta kohdattessaan vastuksen, kuten esim. kiven, erotti vastuksen kovuudesta ja äänestä esteen laadun. Kaikki havaitut estekohdat merkittiin puupaa- luilla ja merkittiin kartalle. Alueella tavattiin kaksi selvää kiveysryhmää (kartalla A ja B) ja lisäksi pari poikkeuksellisen pehmeää aluetta. Pidän selvänä, että pellon pinnan alla on kivisiä kiinteitä rakenteita, joiden luonteesta tai ajoituksesta ei ole tässä vaiheessa mitään tietoa. Alueitten sijainti selviää kartasta Perunapelto.

Koroisten talon kellari

Koroisten talon piha-alueen lounaiskulmassa on nykyisin päältä betonilla suojattu maakellari, jossa on harmaakivinen, arkaainen tynnörihoivi ja jonkinlainen eteishuone. Pidän tätä kellaria mahdollisesti jopa keskiaikaisena. Kellarin lounais- ja eteläpuolella piii- kitettiin sondilla ja rautakangella maaperää. Tällöin ilmeni, että maan alla n. 50 cm syvyydessä oli ainakin yksi itä-länsi-suuntainen järeä yhtenäinen kiveys tai muuri. Alueelle ei ehditty tehdä koekuoppaa. Alue on puutarhaan liittyvää nurmikkoa ja sen alapuolella jokirinteessä, kellarista n. 5-10 metriä etelään on varsin runsaasti tiilimurskaa, kalkkikiven kappaleita ja muurilaastia.

Laurilan pelto (Ruudut 22-25, 27-32)

MV-kuvat IV:12

Diat 34, 41-43, 58-59

Yleiskartta, Kerroskartta ja Löytökartta

Löydöt TKHM 16929, kahvan t. tupen pronssinen hela, 18011:226-227, pari katkelmaa keskiaikaisista keramiikka-astioista.

Laurilan pelto sijaitsee Koroisten talon kaakkoispuolella ja se viettää Aurajokeen. Pellon halkaisee kahteen puoliskoon vanha kasvihuoneen jäännös ja pellon itäpuolella on Laurilan talo, josta alue on saanut nimensä. Laurilan pellon itäpuoliskon pinnassa on runsaasti modernia jätettä, mutta samalla pinnasta löytyy myös hiiltä ja rautakuonan kappaleita. Pellon länsipuolisko on pääosaltaan savimaata, itäpuoliskoa voitaisiin luonnehtia pikemmin hiekkansekaiseksi multamaaksi. Pellon itäpuolen poikki kaivettiin yllättäen vesijohtokaivanto, kuten on mainittu. Tällä alueella on myös erittäin selvät rautakäsityöstä kertovat jäänteet, jotka ovat liittyneet tavalla tai toisella silloiseen rantaan, joka on nykyistä ylempänä.

3. J a t k o t o i m e n p i t e e t

Ryhtymättä tutkimaan Koroisten muinaismuistoalueen ulkopuolista aluetta sen tarkemmin tai laaja-alaisemmin, on kuitenkin syytä mainita ne kohteet, jotka jäivät tällä kertaa tutkimatta tai pahasti kesken. Osa näistä on jo nyt tuhoutumassa ja toisaalta on syytä tarkemmin määritellä Koroisten muinaismuistoalueen ulkopuoliset muinaisjäänteet ja niiden levintä, koska alueeseen tavallaan kohdistuu maankäyttöpainetta.

- 1) Vesijohtokaivannon eteläpuolisen koekaivausalueen loppuun kaivaminen, n. 20 m². Alueella saattaa olla merkkejä kiinteistä raudanvalmistukseen liittyvistä rakenteista ja pronssikäsitöistä.
- 2) Perunapellon kiiveyksien laadun määrittely ja ajoitus. Kohde on tuhoutumisvaarassa yhä syvemmälle ulottuvan kynnon vuoksi.
- 3) Koroisten talon kellarin vieressä olevien maanalaisten rakennelmien paljastus ja niiden laajuuden määrittely, koska alueelle on tarkoitus tuoda täyttömaata.
- 4) Koroisten talon pihapiirin mahdollisia rakenteita ei ole tutkittu, kuitenkin alueelle kaivetaan jatkuvasti mm. vesijohtoja sekä viemäreitä, viimeksi keväällä 1974.
- 5) Koroisten muinaismuistoalueen viereiseen Länsipeltoon ei ole riittävässä määrin kaivettu koekuoppia, jos alueella on esim. ruumiskalmisto, on se irtolöydöistä päätellen tulossa kyntösyvyyden rajamaille ja siten vaarassa vahingoittua, mikäli sellainen siellä sitten on.
- 6) Ns. Koroisten puimaladon viereistä, jo osittain tuhoutunutta muinaisjäännöstä uhkaa lopullinen tuho maansiirtojen yms. vuoksi.

Kokonaan eri asia ei liene myöskään se, että jatkuva peltotyö vahingoittaa ilmeisesti jatkuvasti nyt vielä todettavaa, mutta sittenkin suhteellisen ohutta rtk tai keskiajan asutuskerrosta, joka on todettavissa laajoilla alueilla.

4. K o e k a i v a u s t e n t u l o k s e t

Koekaivausten tulokset täyttivät odotukset ja varmistivat kiinteitten muinaisjäännösten ulottumisen varsinaisen muinaismuistoalueen ulkopuolelle. Kaikkiaan todettiin rautakauden tyyppinen tai keskiaikainen asutuskerros vajaan kolmen hehtaarin alueelta ja vaikkakaan missään ei todettu yli metrin kulttuurikerrosta peltomaan alapuolella, on jo näinkin vähäisten kaivausten tuloksena löytyneitten kiinteittenkin rakenteitten määrää pidettävä huomattavana. Pellon pinnalta ja pelto-
maasta tavattujen irtolöytöjen perusteella on jo huomattava määrä asutusmuistoja tuhoutunut peltojen muokkauksissa. Paitsi asutusmuistoja, kuten liesiä, lattiajäännöksiä ja savitiivistettä, tavattiin alueella meidän oloissamme mitä mielenkiintoisimman metallikäsityön merkkejä. Esineistö sinänsä ei ole varsin rikasta, mutta asutuskulttuurimuistoiksi erittäin monipuolista. Esineistöön liittyvän karkean, kivirouheen sekaisen keramiikan ajoitus on vielä epäselvä, onko se keskiaikaista vai esihistoriallista, mutta toisalta varman keskiaikaisen keramiikan joukossa on lukuisia paloja saman tyyppisistä astioista kuin Koroisten vuosien 1898-1902 kaivaustenkin löydöissä. Tämä ja muutama muu piirre liittävät nyt tavatut asuinkulttuurijäänteet yhteen Koroisten niemen ja siinä olleiden rakennusten kanssa yhteen. Koska kuitenkin on kaivettu varsin vähän itse Koroisten talon ympäristössä, on pitemmälle menevien johtopäätösten tekeminen jätettävä tulevaisuuteen.

Tilastotieteellisen metodin perusteella valitut koekuoppien paikat mahdollistavat myös koeruutujen käyttämisen otantamateriaalina. Koekuopista nousseen esineistön ja sieltä tavattujen kiinteitten jäänteitten perusteella voidaan kulttuurikerroksen ulottuvaisuudeksi laskea ainakin noin 2 hehtaaria eli 20.000 m². Jos kerromme nyt tutkitun n. 0,6 % eli 128 m² kaivausalueelta löydetyn materiaalin määrällä koko todennäköisen 20.000 m² alueen vielä piilossa olevat löydöt, voimme arvioida tällä alueella olevan vielä kätkössä n. 600-800 kiinteätä

jäännettä tai rakennetta ja n. 30.000 - 50.000 esineyksikköä.

Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että Koroisten linnoitettuun kirkolliseen keskuspaikkaan on liittynyt laajahko tausta-asutus, mahdollinen muinaiskaupunki.

Turussa, marraskuun 18. päivänä 1976

Pentti Koivunen

FK, kaivausten johtaja

Koroisten 1974 kockaivausten kuultokuvat eli diat. Kuvannut Pentti Koivunen.

1. Tutkimusapulainen Leena Sivula veistelee kaivauspaaluja työmaakopin oviaukossa 31/5.
2. Väliaikainen silta Vähäjoen yli kaivausväen kulkua varten. Kuvattu työmaakopilta kaakosta 31/5.
3. Työmaakoppi Catilluksen polulla, Koroisten muinaismuistoalueen pohjoispuolella. Kuvattu 1700-luvun torpan katolta, vallihaudan vierestä, n. pisteestä -85-55, 31/5.
4. Koroisten niemi, muinaismuistoalue em. katolta itäkoillisesta, 31/5.
5. Koroisten eteläinen valli etualalla, taustalla Aurajoki ja Turku, kuvattu koillisesta em. katolta, 31/5.
6. Koroisten vallihauta, taustalla Kaarinan puolella Ylioppilaskylä, kuvattu pohjoisesta em. katolta, 31/5.
7. Koroisten talon länsipuolisen pellon länsilaita, kuvattu em. katolta pohjois-luoteesta, 31/5.
8. Koroisten talon länsipuolinen pelto, kuvattu em. katolta luoteesta, 31/5.
9. Koroisten talon sauna ja vasemmalla itse talon päärakennusta, kuvattu em. katolta länsiluoteesta, 31/5.
10. Koroisten talon pohjoispuolinen pelto kuvattuna lounaasta em. katolta, 31/5.
11. Vähäjokilaaksoa, kuvattu em. katolta etelästä, 31/5.
12. Koroisten talon pohjoispuolisen pellon ruudutusta, kuvattu lännestä, 3/6.

13. Peltomaaruudun pohjalta hahmottuva kuoppa, joka on likaisen someromaan täyttämä, ruutu 6 (+2-2), kaivaja Tellervo Lahti, Kuvattu kaakosta, 5/6.
14. Sama kuin edellä, kuvattu idästä, 5/6.
15. Ruutu 11 (+0-22) kaivettu pohjasaveen saakka, keskellä tarkistuskuoppa, profiiliseinämässä heikko, vaalea hiekkakerros ennen pohjasavea. Kuvattu idästä, 5/6.
16. Ruutu 4 (-20-2) kaivettu pohjajiesuun saakka, pohjoisen reunan itäpäässä (lähes kuvan keskellä) sarkaojan ? pohja. Kuvattu etelästä, 5/6.
17. Ruudun 4 kaakkoisnurkkaus, jossa ojakaivannon pohja näkyvissä. Kuvattu luoteesta, 5/6.
18. Ruudun 14 (-40-42) kerros, jossa runsaasti savitiivistettä ja kuonaa. Kuva ylivalottunut, kuvattu pohjoisesta, 5/6.
19. Kaikki koeruuduista tuleva maa seulotaan, myös peltokerros, kuvattu etelästä 6/6.
20. Ruutu 15 (-20-42) koillisnurkassa modernin posliinin (kuvassa), tiilen ja hiilen sekainen kuoppa, kuvattu lounaasta 6/6.
21. Ruudun 9 (-40-22) eteläpuoliskan poikki kulkee oja pohjamaassa, (tummempi alue), kuvattu pohjoisesta, 6/6.
22. Sama kuin edellä, kuvattu lännestä, 6/6.
23. Ruutu 14 (-40-42) länsiseinä ja pohjaan kaivettu alue kuvattuna idästä. Seinämässä erottuu liesi ? jonka ympärillä oli runsaasti karkeaa keramiikkaa, savitiivistettä ja rautanaula, 7/6.
24. Ruutu 12 (-80-42) kaivettu lähes valmiiksi, savi kovaa ja kokkareista, koillisnurkassa kuoppa. Kuvattu lännestä 12/6.
25. Koroisten talon pohjoispuolisen pellon koeruudut lähes valmiiksi kaivettuna. Kuvattu em. 1700-luvun torpan katolta lounaasta 12/6.

26. Koroisten talon länsipuolisen pellon koekuopat, huomaa perunamaahan tehty paalutus. Kuvattu em. katolta luoteesta, 12/6.
27. Seulan käyttöä, koekuopan maata heitetään kottikärryistä seulaan, kuvassa Heljä Brusila ja Jorma Hynninen, 12/6.
28. Seulaa heilutetaan hienojakoisen maan poistamiseksi, 12/6.
29. Seulaan jäänyttä materiaalia tutkitaan esineiden löytämiseksi, 12/6.
30. Ruudun 1 (+0+38) itäseinämän kerrostumia, kuvattu lännestä, 17/6
31. Perunamaan kohta, jota ei kasvuston vuoksi voinut koekaivaa, tutkitaan teräksisellä sondilla, kuvattu lounaasta 12/6.
32. Merkkipaaluilla merkitty ne vaon pohjan kohdat, joista sondilla tavattiin kookas peräänantamaton vastus, yleensä kivi. Kuvattu länsiluoteesta, taustalla Koroisten sauna, 12/6.
33. Kuusiaidan takaista ruutua 3 (-60-2) kaivetaan ja vielä seulomattomaa maata ruudusta 4 kuljetetaan sinne seulottavaksi. Kuvattu eteläkaakosta, 12/6.
34. Ns. Laurilan peltoa Koroisten talosta kaakkoon ruudutetaan. Taustalla Aurajoen Kaarinan puoleisella rinteellä Kuikkulan talo, Juhani Rinteen syntymäkot. Kuvattu luoteesta 12/6.
35. Koeruutua paaluttamassa Jorma Reilander ja Tuula Raunio, 12/6.
36. Ruutu 3:sta paljatus kivikasa, joista osa kivistä palaneita, välissä hiiltä, liesi? Kuvattu lännestä, 13/6.
37. Sama kuin edellä, kuvattu lähempää, 13/6.
38. Sama kuin edellä, kuvattu suoraan päältä. Muodostelmaa ei tutkittu tämän jälkeen, vaan se jätettiin koskemattomaksi ja peitettiin peltomaalla, 13/6.
39. Oraan joukkoon kaivettu ruutu 3, taustalla häämöttää Ylioppilaskylän ja Yliopiston rakennuksia, oikealla kuusien takana

1700-luvun asuinrakennus, jonka katolta kuvattiin. Kuvattu pohjoisesta, 14/6.

40. Kahvitaukoa vilja-aitassa, 14/6.
41. Laurilan peltoa reunassa olleen talon kautolta kaakosta, n. pisteestä +130-145, taustalla Koroisten talon navetta, keskellä koeruutu 28, 14/6.
42. Laurilan pellon alaosaan kaivetaan ruutua 31, kuvattu em. katolta, 14/6.
43. Laurilan peltojen koekuoppia, kuvattu luoteesta, 14/6.
44. Ruutu 32 (+100-142), kiveys, jonka keskellä kalkkikiveä ja rautakuonaa, kuvattu etelästä, 17/6.
45. Ruutu 22 (+40-102) kuvattu etelästä, taustalla Koroisten navetan lounaisnurkka, 17/6.
46. Sama ruutu kuin edellä. Ylivalottuneessa kuvassakin erottuu kovaan soraanlaitettua puulattiaa kaivaustasossa. Kuvattu etelästä, 17/6.
47. Sama kuin edellä, ylivalottunut, kuvattu pohjoisesta, 17/6.
48. Ruudun 24 (+80-102) pohjalla ollut harva kiveys. Kuvattu luoteesta, 18/6.
49. Ruutu 26 (-29-110) kaivettu multamaatasoon, edelleen tasossa tiiltä. Kuvattu lännestä, 18/6.
50. Ruutu 25 (+100-102) lounaisnurkkaus, jonka hiesupohjassa erottui kuoppa. Sen päältä löytyi osittain modernia tavaraa, mutta naulan osoittamasta kohdasta pohjalta keskiaikaista keramiikkaa. Kuvattu koillisesta, 18/6.
51. Ruutu 29 (+100-122) syvältä tavattiin harva kiveys, maa kovaa, savensekaista. Kuvattu etelästä, 18/6.

52. Ruudun 23 (+60.-102) pohjajoukko peltokerroksen alla, kuvattu idästä, 18/6.
53. Ruudun 22 puulattiaa piirretään, piirtäjä Leena Wickström, kuvattu kaakosta, 18/6.
54. Jäännöksiä ruudun 22 puulattian I kerroksesta, kuvattu etelästä, 18/6.
55. Ruudusta 30 (+60-142) poistetaan peltokerrosta Raunion ja Silta-
vuoren toimesta. Kuvattu pohjoiskoillisesta, 18/6.
56. Ruudun 28 kaivaminen päättyvässä. Kuvassa Tellervo Lahti ja
Heljä Brusila, taustalla Lena Wickström, kuvattu idästä, 18/6.
57. Ruudun 32 kaivajat Tuula Sainio ja Salme Uusi-Härkälä, 18/6.
58. Koroisten navetan eteläpuolinen pelto etelästä, ruutua 27 kai-
vetaan, 18/6.
59. Laurilan pelto vesirajasta, Aurajoen rannalta etelästä, 18/6.
60. Aurajoen rantaa Laurilan pellon alapuolella, oikealla Koroisten
väentupa. Siitä vasemmalle Koroisten kellari ja rinne, jossa
tiilimurskaa, kuvattu idästä, 18/6.
61. Ruudun 22 puulattian II kerros, kuvattu pohjoisesta, 18/6.
62. Kaivuri viimeistelee aamuvarhaisella vesijohtokaivantoa Laurilan
pellon poikki. Kuvattu pohjoiskoillisesta, 19/6.
63. Vesijohtokaivanto Laurilan pellon poikki, kuvattu luoteesta,
19/6.
64. Kaivuri työssä, taustalla Koroisten navetta, kuvattu itäkaakos-
ta, 19/6.
65. Vesijohtokaivannon eteläpuolelle keskipaikoille, avataan koe-
kaivausalue, peltopinnan poistoa, kuvattu länsiluoteesta, 19/6.

66. Viimeistä ruutua (32) kaivetaan, kuvattu pohjisesta, 19/6.
67. Maata siirretään koekaivausalueelta seulottavaksi. Kuvattu luoteesta, 19/6.
68. Sama kuin edellä, lännestä, 19/6.
69. Koekaivausalueen peltokerrosta poistetaan, kuvattu kaakosta, 20/6.
70. Sama kuin edellä, idästä, 20/6.
71. Sama kuin edellä, lounaasta, 20/6.
72. Viimeisen päivän ahkerointia, kuvattu idästä, 20/6.
73. "uudun 28 pohja, jossa näkyy toisella puolella lattian tuhoava moderni kaivanto, kuvattu etelästä, 20/6.

Tästä lähtien diat liittyvät Koroisten kaivausesineistön luetteloon. Esineet ovat luetteloidut päänumerolla TKHM 18011, tätä päänumeroa ei toisteta tulevassa, vaan ilmoitetaan vain alanumerot.

74. Alanumerot ja esineet :1-19
75. :20-43
76. :44-59
77. :60-77
78. :78
79. :78
80. :78
81. :78
82. :78

83.:79-107

84.:108-127

85.:106,108,112,113,117

86.:128-148

87.:149-176

88.:177-179

89.:180-184

90.:185-200

91.:201-204

92.:205-227

Koroisten koekaivausten esineistö vuodelta 1974. Esineet on luetteloitu kaivausruudittain pohjoisesta etelään ja lännestä itään numerojärjestyksessä. Ruutujen esineistö on peräkkäin kerroksittain pinna-
nasta pohjaan. Lopussa on lueteltu saman periaatteen mukaisesti ns. vesijohtokaivannon laajennuksen löydöt ja Koroisten alueelta tavatut irtolöydöt alueittain. Kts. Koroinen 1974, kaivauskertomus ja sen liitteet. Luettelon tehnyt FK Pentti Koivunen. Luetteloon liittyvät diat 74-92.

Ruudusta 1 (+0+38) ei löytöjä.

1. Isokantainen rautanaula.

2. Savikuonan pala.

Löydöt 1-2, 4/6, ruutu 2 (+0+18), peltokerroksen alta, dia 74.

3. 2 savitiivisteiden palaa.

Löytö 3, 5/6, ruutu 2, peltokerroksen alta, dia 74.

4. 1 karkean savimurskesekoitteisen keramiikan sivu.

5. 5 savitiivisteiden palaa.

6. 1 rautakuonan kappale.

18011 Koroinen		
	Löydöt 4-6, 6/6, ruutu 2, peltokerroksen alta, dia 74.	
	7. 2 keramiikan sivua, toisessa ehkä nuorapainanne ja se samalla reunapala (paksuus 5 mm).	
	8. 11 palaa savitiivistettä (?)	
	9. 1 liitupiipun varrenpala.	
	10. Autonomian aikainen sotilasnappi, pronssihakainen ja katkelma tuntemattomasta metalliesineestä, kaikki moderneja.	
	11. 2 tuluspäätä.	
	Löydöt 7-11, 11/6, ruutu 3 (-60-2), peltokerroksesta, dia 74.	
	12. 6 sirua kivimurskeen sekaista keramiikkaa, näistä yksi reunapala, ehkä sama astia kuin 7 (paksuus 5mm).	
	13. 14 palaa savitiivistettä (?)	
	14. 2 rautanaulaa.	
	15. Pala rautakuonaa.	
	16. Hiomaton granaattikide.	
	Löydöt 12-16, 12/6, ruutu 3, peltokerros, dia 74.	
	17. 9 palaa karkeaa kivimurskeen sekaista keramiikkaa, mitattavan palan paksuus 9 mm, yhdessä palassa ehkä koristelua ulkopinnassa.	
	18. 5 palaa savitiivistettä (?)	
	19. Rautanaula.	
	Löydöt 17-19, 13/6, ruutu 3, peltokerroksen alapuolelta, keramiikkaa myös liesikivien välistä, dia 74.	

20. 3 sivua punasaviastioista.

21. Valurautaisen padan kappale.

22. Ovisaranan tappirauta (murtunut).

Löydöt 20-22, 4/6, ruutu 4 (-20-2), peltokerros,
dia 75.

23. Modernin punasavisen vadin reunapala.

24. Pronssinen koukun katkelma.(?)

25. Rautainen naskalinpiikki.

Löydöt 23-25, 4/6, ruutu 4, peltokerroksen alta
(sekoitettu maa), dia 75.

26. Pronssirengas (sormus ?).

27. Oviraudan katkelma.

28. Pyöreävirtainen naula ja hevosenkenkänaula.

Löydöt 26-28, 12/6, ruutu 5 (+0-3), peltokerrok-
sen alta, dia 75.

29. Pala kivimurskan sekaista karkeaa keramiikkaa,
paksuus 6mm.

30. Pohjapala kukkaruukkaa.

31. 2 palaa savitiivistettä.

32. Kuonankappale.

33. Pronssinappi 1700-1800-luvuilta.

Löydöt 29-33, 13/6(?), ruutu 5, peltokerroksen
alta, dia 75.

34. Savitiivisteiden pala.

35. 2 rautanaulan jäännöstä, toisessa rombimainen
pää.

Löydöt 34-35, 3/6, ruutu 6 (+20-2), peltokerrok-
sen alta, dia 75.

18011 Koroinen	
	36. Punasavisen lasittomattoman astian (?) pohjapala.
	Löytö 36, 11/6, ruutu 7 (+40-2) peltokerroksen alta dia 75.
	37. 3 savitiivisteeseen palaa (?)
	Löytö 37, 6/6, ruutu 8 (-60-22), peltokerroksen alta dia 75.
	38. 2 punasavisen kukkaruukun pohjapalaa.
	39. 2 palaa kivimurskeen sekaista karkeaa keramiikkaa, paksuus 5 ja 6 mm.
	40. 13 palaa savitiivistettä.
	41. 1 liitupiipun varrenpala.
	42. Tuluspiikivi.
	43. 2 epämääräisen rautaesineen katkelmaa, toinen ehkä veitsen kahvan katkelma (1500-1600-luku).
	Löydöt 38-43, 5/6, ruutu 9 (-40-22), peltokerroksen alta, dia 75.
	44. Ulkopinnaltaan liitusavisen ? saviastian sivu, kova, harmaa savi, keskiaikainen ?
	45. 8 palaa savitiivistettä.
	46. Modernin hevossukan jäännös, rautaa, löytyi ruutua halkoneesta ojasta.
	47. 3 rautanaulan katkelmaa.
	Löydöt 44-47, 6/6, ruutu 9, peltokerroksen alta ja ruudun ojamaasta, dia 76.
	48. Lenkipäinen rautaesineen katkelma.
	49. Kolmikulmainen valuraudan pala.
	50. Pala rautakuonaa.

Löydöt 48-50, 4/6, ruutu 10 (-20-22), peltokerroksen alta, dia 76.

51. 8 palaa karkeaa, kivimurskan sekoitteista keramiikkaa, vähintään neljästä eri astiasta, seinämäpaksuus 6-9 mm.

52. 97 palaa savitiivistettä (?)

53. Fajanssia muistuttava astian sivu.

54. 2 lasiastian sirua.

55. Tasalevyinen, pyöreä rautavarras.

56. 14 palaa rautakuonaa.

Löydöt 51-56, 5/6, ruutu 10, peltokerroksen alta, dia 76.

57. 7 palaa karkeaa, kivimurskan sekaista keramiikkaa osittain samoista astioista kuin 51, yksi reunapala kuin upokkaasta. Paksuudet n. 6 mm, erään palan profiili

58. 6 palaa savitiivistettä.

59. Pala rautakuonaa.

Löydöt 57-59, 6/6, ruutu 10, peltokerroksen alta (40 cm syvyys), dia 76.

60. Venäläisen, autonomian ajan, sotilasnapin puolikas, venäläistä tekstiä sisäpuolella, ulkopuolella kaksoiskotka (osa).

61. "evosenkenkänaula.

Löydöt 60-61, 3/6, ruutu 11 (+0-22), peltokerros, dia 77.

62. Sisäpuolelta laistetun punasaviastian pala.

18011		1
Koroinen		
	sivu.	
	Löydöt 62-63, 3/6, ruutu 11, peltokerroksen alta,	
	dia 77.	
	64. 3 palaa karkeaa, kivimurskan sekaista kera-	
	miikkaa, paksuus 6,5 mm.	
	Löytö 64, 4/6, ruutu 11, peltokerroksen alta	
	20-25 cm, dia 77.	
	65. Möykky rautakuonaa.	
	Löytö 65, 6/6, ruutu 12 (-80-42) peltokerroksen	
	alta, dia 77.	
	66. Kovan ruskeanharmaasavisen kannun pohjapala	
	(1200-1.).	
	67. Karkean, kivimurskasekoitteen keramiikan pala.	
	68. Päla rautakuonaa.	
	69. Sinisen lasihelmen katkelma, löytösuhteista	
	päätellen ainakin keskiaikainen tai vanhempi.	
	Löydöt 66-69, 7/6, ruutu 12, peltokerroksen alta	
	dia 77.	
	70. Vääntyneen rautaniitin (2) katkelma.	
	Löytö 70, 6/6, ruutu 13 (-60-42) peltokerroksen alta	
	dia 77.	
	71. Kovan, punaruskeasavisen keramiikan pala	
	(keskiaikainen) paksuus 5,5mm.	
	72. Modernin punasavivadin reunapala.	
	73. Liitupiipun varrenpala.	
	74. Rautaisen astian pohjapala (?)	
	75. 2 rautanaulan katkelmaa.	

Löydöt 71-75, 5-6/6, ruutu 14 (-40-42), peltokerros, dia 77.

76. Karkean, kivimurskeen sekaisen keramiikan pala, muistuttaa karjalaista 1100-1200-luvun keramiikkaa, paksuus 9 mm.

77. 116 palaa savitiivistettä.

78. Pronssinen, keskiaikaisen putkilukon avain, päästä hieman murtunut, koristeltu viivakoristein, diat 78-82.

79. Amerikkalainen (?) moderni sotilasnappi.

80. Valuraudan pala, osa pataa (?)

81. 4 palaa rautakuonaa.

82. Pii-iskos, mustaa piitä,

83. 2 kalkkikivi(?) -kappaletta.

84. 3 poltetun luun sirua.

Löydöt 76-84, 5/6, ruutu 14, peltokerroksen alta, kiinteän kivirakenteen kerroksesta, diat 77-83.

85. 1 siru karkeaa, kivimurskan sekaista keramiikkaa.

86. 5 palaa savitiivistettä.(?)

Löydöt 85-86, 6/6, ruutu 14, peltokerroksen alta, dia 83.

87. Pala jotain punasavista keramiikkaesineitä (ei tiiltä), ehkä kudontapainoa.

Löytö 87, 5/6, ruutu 15 (-20-42), peltokerroksen alta, dia 83.

88. Siru punasavista, molemmin puolin lasitettua

18011 horoinen		
	89. Karkea kivimurskan sekoitteinen keramiikan pala, ei ehkä astiaa ?	
	90. Lasipullon sirpale (?)	
	91. 4 rautanaulaa.	
	Löydöt 88-91, 4/6, ruutu 16 (+0-42), peltokerroksen alta, dia 83.	
	92. Punasavisen, molemmin puolin ruskeaksi lasitetun astian sivu (moderni ?)	
	93. 2 palaa savitiivistettä.	
	94. Rautalevyn katkelma ja rautanaula.	
	Löydöt 92-94, 7/6, ruutu 16, peltokerroksen alta, dia 83.	
	95. Vaaleasavisen keramiikka-astian pala (hollantilaisista ?).	
	Löytö 95, 6/6, ruutu 17 (-60-62) peltokerros, dia 83.	
	96. Punasavisen, ruskealasisitteisen saviastian (pandan ?) reunapala.	
	97. Kovan, harmaasavisen saviastian sirpale (keskiaikainen).	
	98. Lasittamattoman, ohuen, punaisen, kovasavisen astian pala.	
	99. Mustapintaisen, punasavisen keramiikan pala, voi olla tiiltä.	
	100. Rautanaula, hevosenkenkänaula ja rautavaraan katkelma.	
	101. Tuluspiin iskos.	
	102. 4 palaneen luun sirua.	
	Löydöt 96-102, 7/6, ruutu 17, peltokerroksen alta	

dia 83.

103. 2 palaa lasitettua punasaviastiaa, keskiaikaista ?

104. Rautasinkilän jäännös.

Löydöt 103-104, 11/6, ruutu 17, peltokerroksen alta
dia 83.

Ruudusta 18 (-60-82) ei löytöjä.

105. 5 palaa savitiivistettä (?)

Löytö 105, 11/6, ruutu 19 (-42-82), peltokerroksen
alta, dia 83.

106. Rautainen rengasmaisen esine, putkilukon pää?
dia 85.

Löytö 106, 6/6, ruutu 20 (-60-102) peltokerros,
dia 83.

107. Ala savitiivistettä.

Löytö 107, 7/6, ruutu 20, peltokerroksen alta,
dia 83.

108. Rautainen hevosen jäähokki (siivellinen hevosenkavionaula), dia 85.

109. Rautanaulan jäännös.

Löydöt 108-109, 11/6, ruutu 21 (-40-102) peltokerros,
diat 84-85.

110. Lasipullon (1700-1800-l.) suupala.

111. Sotilaskiväärin vaippaluoti (moderni).

112. Oksiidin peittämä lyijykuula, paino 32,0 gr

18011

Koroinen

113. Rautainen, ruodollinen nuolen kärki, pituus
62,7 mm, dia 85.

114. Rautanaulan katkelma.

Löydöt 110-114, 11/6, ruutu 21, peltokerroksen
alta, diat 84-85.

115. Punasavisen, kaarevapintaisen esineen sivu.

116. Pala palanutta savitiivistettä.

117. Katkelma keskiaikaistyyppisestä rautaisesta
kannuksesta, dia 85.

118. Kuonan kappale.

119. Palaneen luun pala.

Löydöt 115-119, 12/6, ruutu 21, peltokerroksen
alta, diat 84-85.

120. Rautanaula, jonka kärki on taottu leveäksi.

Löytö 120, 17/6, ruutu 22 (+40-102) peltokerros,
dia 84.

121. Rautainen, $\emptyset$ nelikulmainen, taivutettu rauta-
varras.

122. Hevosenkenkänauhan katkelma.

Löydöt 121-122, 17/6, ruutu 22, peltokerros, dia
84.

123. Pala karkeaa, harmaata, kovaa keramiikkaa,
muistuttaa palanutta punasavea, vain sisäpinta ehjä.

124. 7 palaa merkillistä, saven ja hiekan sekaista
poltettua savea, olisiko palanutta keramiikkasavea,
ei tiiltä.

125. Rautanaula ja pala kiertynyttä rautapeltiä.

lattiatasosta, dia 84.

126. Rautainen sinkilä, merkitty kartalle.

127. Joukko eläinten luita, mm. kallon osia, lattiataso kartalla, korkeus 157-160.

Löydöt 126-127, 18/6, ruutu 22, kartalla, lattiataso, dia 84.

Ruutu 23 (+60-102) ei löytöjä.

128. Kovan, harmaasavisen, ruskeaksi suolalasisitteisen, keskiaikaisen keramiikan pala.

129. 4 palaa karkeaa, kivimurskan sekaista keramiikkaa, yksi reunapala, paksuus 6-8 mm.

130. 6 palaa savitiivistettä.

131. Lasipullon pohjasiru.

132. Teräksisen luistimen kantaosa (moderni).

Löydöt 128-132, 14/6, ruutu 24 (+80-102), peltokerroksen alta, dia 86.

133. Punasavisen korvakipon reunapala (1800-1.)

134. Kovan, harmaasavisen juomakannun pohjapala, keskiaikainen.

Löydöt 133-134, 18/6, ruutu 24, peltokerroksen alta, dia 86.

135. Auk i vääntynyt pyöreävärtainen rautarengas.

136. Kärjekäs rautaesine, pursselin pää ?, katkenut.

137. 2 rautanaulan katkelmaa.

Löydöt 135-137, 13/6, ruutu 25 (+100-102) peltokerroksen alta, dia 86.

18011
koroinen

138. Punasaviastian kappale.

139. Kuparinen kehyksen osa (moderni?).

140. 2 rautanaulan katkelmaa ja raudan pala.

Löydöt 138-140, 14/6, ruutu 25, peltokerroksen
alta, dia 86.

141. "eskiaikaisen punasavikannun reunapala, lp.
kartalla.

142. Rautainen niittilevy ja -naula.

Löydöt 141-142, 17/6, ruutu 25, lp. kartalla,
dia 86.

143. Pronssinen, kaareva, reijitetty levy.

Löytö 143, 17/6, ruutu (-29-110), peltokerros,
dia 86.

144. Rautaesineen katkelma, mahdollisesti lukko-
laitteesta? (huom. reiät). ks. esityksen loppu

145. Koukuksi taivutettu rautavarras.

Löydöt 144-145, 17/6, ruutu 26 , peltokerros,
dia 86.

146. 5 palaa savitiivistettä (?).

Löytö 146, 18/6, ruutu 26, peltokerroksen alta,
dia 86.

147. Möhkäle kuonaksi palanutta tiiltä?

Löytö 147, 18/6, ruutu 27 (+60-122), peltokerros,
dia 86.

148. 4 tiilen kappaletta (?).

Löytö 148, 18/6, ruutu 27, peltokerroksen alta.

dia 86.

149. Punasaviastian pohjapala (moderni?).

150. Pala savitiivistettä (?).

151. 2 liitupiipun varren palaa (toinen koristeltu) ja pesän osa.

152. Katkelmia kuparisesta, sisäpuolelta hopeoidusta (?) kaarevasta esineestä, mahdollisesti astiasta.

153. Rautainen hevosen jäähokki (keskiaikainen?)

154. 2 hevosenkenkänaulaa.

155. 7 rautanaulan tms. jäännöstä ja rautalevyn katkelmaa.

Löydöt 149-155, 13/6, ruutu 28 (+80-122), peltokerroksen alta, dia 87.

156. Karkean, mustasavisen ja -pintaisen keramiikka-astian reunapala, sileä pinta, profiili paksuus 5 mm.

157. Pala karkeaa, kivimurskan sekaista keramiikkaa, paksuus 6 mm.

158. Hevosenkengän jäänäula.

Löydöt 156-158, 14/6, ruutu 28, peltokerroksen alta, dia 87.

159. Siru vaaleasavista keramiikkaa (moderni?).

160. Punasavinen astian? pala.

161. Kovan harmaasavisen, keskiaikaisen juomakannun reunapala, päältä punertava, vastineita niemeltä.

162. Pala karkeaa, kivimurskan sekaista keramiikkaa. Paksuus 9 mm.

18011
Koroinen

163. Hevosenkengän jäänäula.

164. Kärjekäs, vääntynyt rautaesine, nuolenkärki?,
pituus 40 mm.

165. Rautanaulan jäännös.

166. Liitupiin kappale.

Löydöt 159-166, 17/6, ruutu 28, peltokerroksen al-
ta, dia 87.

167. 2 rautanaulaa.

Löytö 167, 13/6, ruutu 29 (+100-122), peltokerrok-
sen alta, dia 87.

168. 3 liitupiipun varren palaa, näistä kaksi ko-
risteltua.

169. Rautanaula tai -vaarna.

170. 4 rautanaulan katkelmaa ja rautapala.

171. Pala rautakuonaa.

172. 2 pii-iskosta.

Löydöt 168-172, 14/6, ruutu 29, peltokerroksen
alta, dia 87.

173. 2 palaa punasaviastiaa, toinen mahdollisesti
lehtisuomukeramiikkapala, reunapala.

174. 4 palaa karkeaa, kivimurskan sekaista kera-
miikkaa, yksi reunapala, paksuus 8 mm.

profiili

175. Hevosenkengänäula ja rautalevyn katkelma.

Löydöt 173-175, 17/6, ruutu 29, 50 cm peltoker-
roksen alta, dia 87.

176. Rautakuonan pala.

Löytö 176, 19/6, ruutu 29, peltokerroksen alta

dia 88.

177. Hevosenkengän katkelma.

Löytö 177, 17/6, ruutu 30 (+60-142), peltokerros,
dia 88.

Ruutu 31 (+80-142) ei löytöjä.

178. 2 kalkkivilaattaa.

179. 5 möhkälettä rautakuonaa.

Löydöt 178-179, 17/6, ruutu 32 (+100-142), kiveys
peltokerroksen alla, dia 88.

180. 3 kalkkikiven palasta.

181. 5 palaa rautakuonaa.

Löydöt 180-181, 18/6, ruutu 32, peltokerroksen
alta, kiveys, dia 89.

182. 1 möhkäle (kakku) ja 3 palaa rautakuonaa.

Löytö 182, 19-20/6, ruutu 32, pohjalta II kiveyk-
sen välistä, dia 89.

183. Lasipullon suosa (1800-1.).

184. Rautapeltiliuska, jonka päässä on reikä.

185. 15 palaa rautakuonaa.

186. Tuluskivi, piitä.

Löydöt 183-186, 19/6, vesijohtokaivannon eteläpuo-
lisen koekaivausalueen peltomaasta, diat 89-90.

187. Punasavisen, keskiaikaisen (?) astian reuna-
pala, sisältä harmaa savi (korjattu) dreijattu,

naksuus 7 mm

18011 Loroinen		
	188. 2 kovan harmaasavisen, suolalasisitteisen keramiikan palaa (keskiaikaisia).	
	189. Kovan, vaaleanharmaasavisen peramiikkakannun pala (Siegburg).	
	190. Kovan, harmaasavisen, metallihohtoiseksi lasitetun keramiikan pala, paksuus 5 mm.	
	191. Punasavisen, harmaapuna- ja harmaasavisen keramiikan sirut.	
	192. 3 vaalean kellertävän keramiikan palaa, yhdessä ruskean vihreä pilkullinen lasitus.	
	193. Karkean, kivimurskasekoitteisen sulatusupokkaan (?) reunapala, huomaa kaarevuus, paksuus 6mm.	
	194. Harmaan, karkean, kivimurskasekoitteisen keramiikan pala, jossa erottuu kolme nuorapainannetta, paksuus 5 mm.	
	195. 3 palaa karkeaa, kivimurskan sekaista keramiikkaa, yhden paksuus 8 mm.	
	196. 13 palaa savitiivistettä, osa saattaa olla cire perdue-muotin paloja.	
	197. 3 tuluskiveä, piitä.	
	198. Liuskeen pala, osa hioimesta?	
	199. kahtia musrunut kupariliuska, jäännös sormuksesta ?	
	200. Viisitahoinen rautavarras, padan jalka ?	
	201. Rautainen keskiö, jossa on ollut neljä armia tai puolaa, tarkoitus tuntematon.	
	202. 4 hevosenkenkänaulaa.	
	203. 40 naulan kappaletta, epämääräistä raudan katkelmaa yms.	
	204. 120 möykkyä ja palaa rautakuonaa. Löydöt 187-204, 19/6, vesijohtokaivannon eteläpuo-	
	lisen koekaivausalueen peltomaa ja metsä	

roksen rajalta sekä kulttuurikerroksen ylätasosta.

(Aluetta ei kaivettu pohjaan.) Diat 90-91.

Irtolöytöjä peltoalueelta Koroisten talon ympäristöstä:

205. Hopeinen, 1800-luvun taskukellon takakansi, löytänyt Pentti Koivunen pellon pinnalta 15/6, piste n. -15+30.

206. 1 äyrin ruotsalainen kupariraha vuodelta 1749, löytänyt Pentti Koivunen pellon pinnasta piste n. -12+20.

207. Pronssilevy, joka on toiselta puolelta hopeoitu, esihistoriallinen riipus?. Reunassa huomattavissa lieviä käsittelyn merkkejä? Löytöpiste n. -55-8. 17/6, löytänyt Pentti Koivunen.

208. Kovan, puna-harmaasavisen keramiikan pala.

209. Kourinsimpukka.

210. Lasiastian, mahdollisesti pikarin jalan osa.

211. 1 äyrin ruotsalainen kupariraha vuodelta 172-, viimeinen numero epäselvä.

212. Rautaisen veitsen terä, luultavasti 1800-l.

213. Valurautaisen padan reunapala.

214. Rautaisen pannun kahva (1700-luku ?)

18011
Koroinen

215. Tuntemattomaan tarkoitukseen käytetty reijitetty rauta.

Löydöt 208-215 irtolöytöjä pellosta Koroisten talosta pohjoiseen (alueella ruudut 1-16). Dia 92

216. Englantilainen 1 pennyn kupariraha vuodelta 1927.

217. Ruotsalainen 1 killingin kupariraha vuodelta 1821.

218. Ruotsalainen $\frac{1}{4}$ äyrin kupariraha 1600-luvulta.

Löydöt 216-218 saatu 7/6 -74 lahjoituksena Kaarlo Rantaselta ja ne ovat löytyneet Koroisten talon koillispuolisesta pellosta peltotöiden yhteydessä. dia 92

219. Pronssinen, keskiaikainen?, rengas, jonka pinnassa sekä sisä- että ulkokehällä nystyräkoristelua. Löytynyt Pentti Koivunen 7/6. Koroisten talon länsipuolisesta pellosta n. piste -65-80.

220. Pala karkeaa, kivimurskan sekaista keramiikkaa.

221. 5 pennin kupariraha vuodelta 1921.

222. Katkelma syöpynyttä pronssikorua?

223. Rautainen valjassolki?

224. 2 palaa tuluspiitä.

Löydöt 220-224 Koroisten talon itäisestä pellosta (ruudut 17-21) peltomaan pinnasta irtolöytöinä. Diat 92.

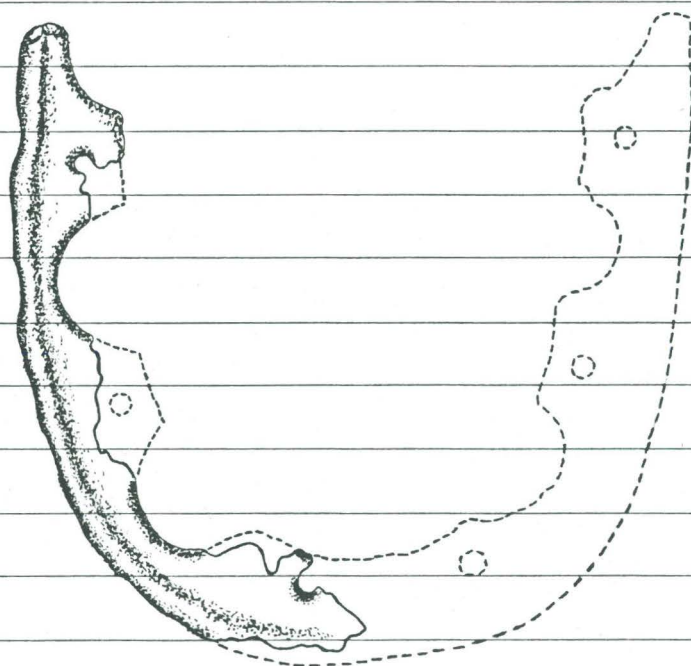
225. Palanen rikkipitoista kiveä. Löydetty vesijohtokaivannon reunasta n. +105-130.

226. Suu- ja kahvapala ns. Siegburgin kannusta, kova, harmaa savi. Löytynyt pellon pinnalta 17/6 pisteestä n. +86-130.

227. Pala kovaa, harmaata, metallinhohtopintaista keramiikkaa (keskiaikaista). Löytynyt 18/6 vesijohtokaivannon itäpäästä n. 50 m kohdalta läheltä Laurilan taloa.

LÖYDÖT 225-227 DIA 92.

TKHM 18011: 144

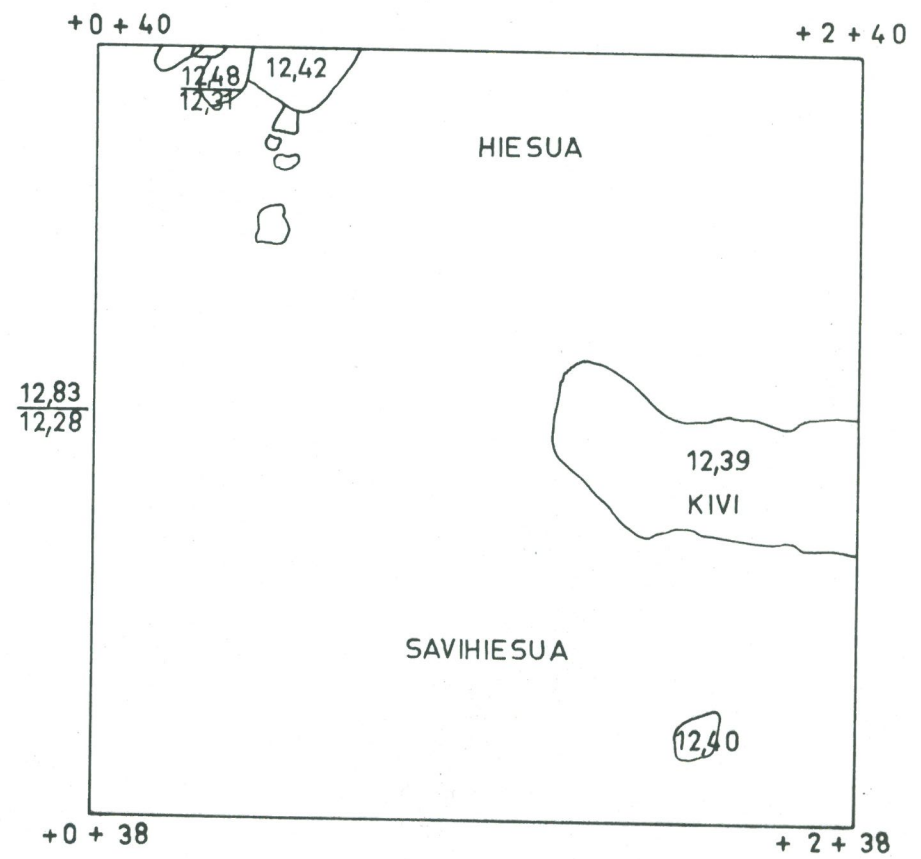

Ruutu 1
KORONEN
Ko. - 74
MK 1 : 20
Lena Wikström
17. 6. 74.

DIA ITÄSEINÄSTA, KERROKSET KATKEAVAT

12,86
12,54
12,23

peltopinta
peltokerros
hiesu
kaivettu syvyys
hiekkapohja

Ruutu 3

KORONEN

Ko- 74.

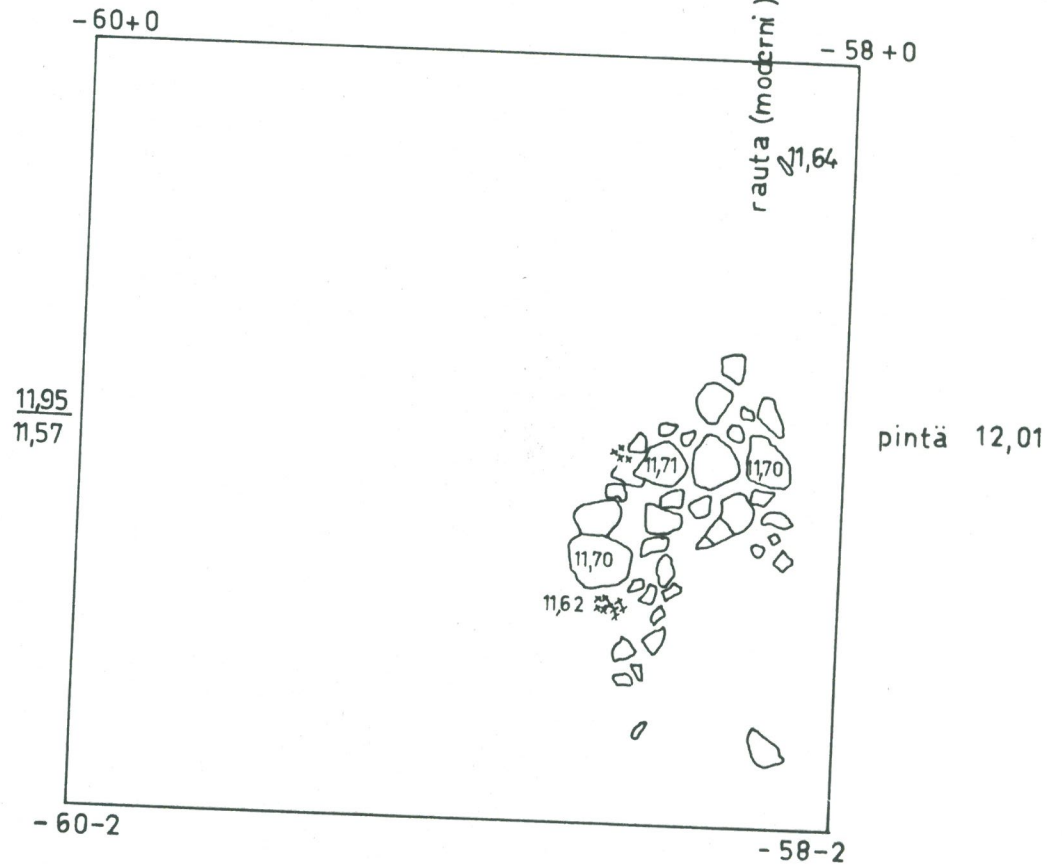
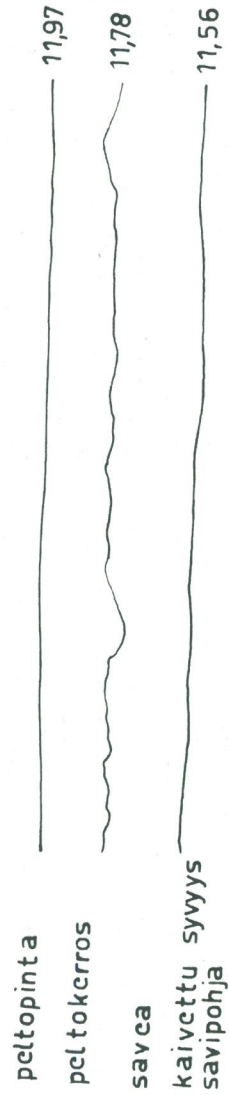
MK 1 : 20

Lena Wikström

13-6-74.

hiltä

Kivet palaneet, kiveys jätetty paikaillee ja peitetty.

Ruutu 4

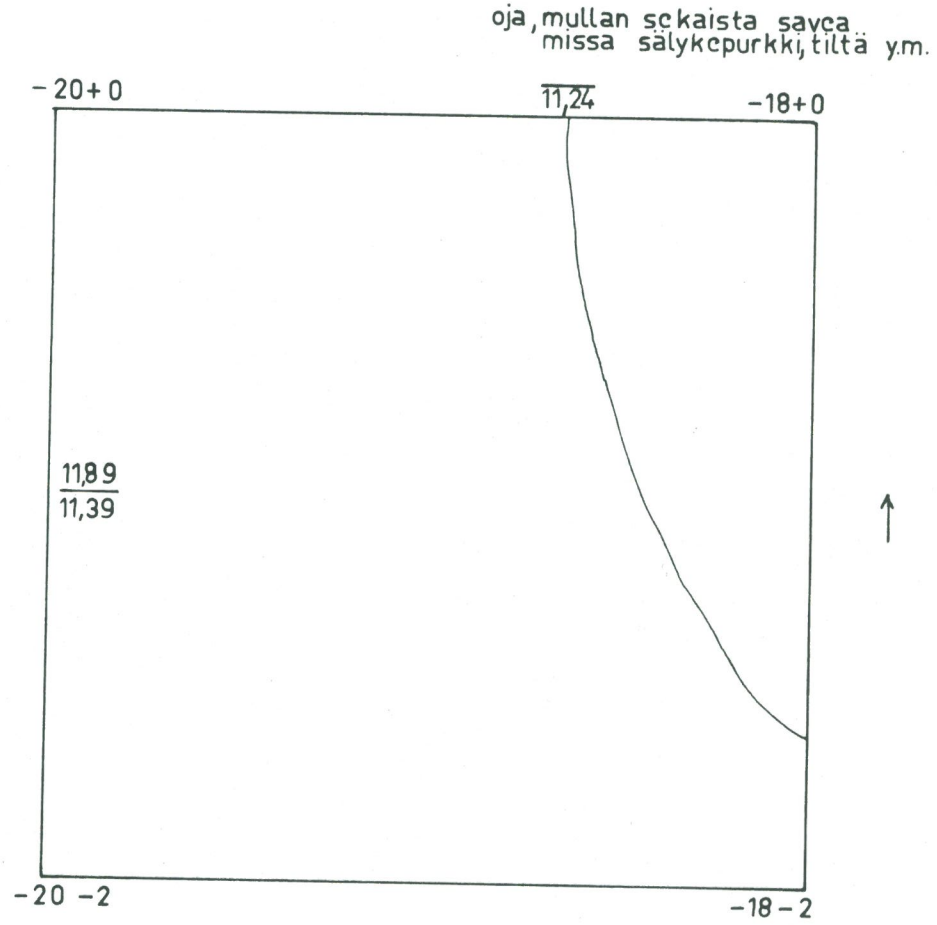
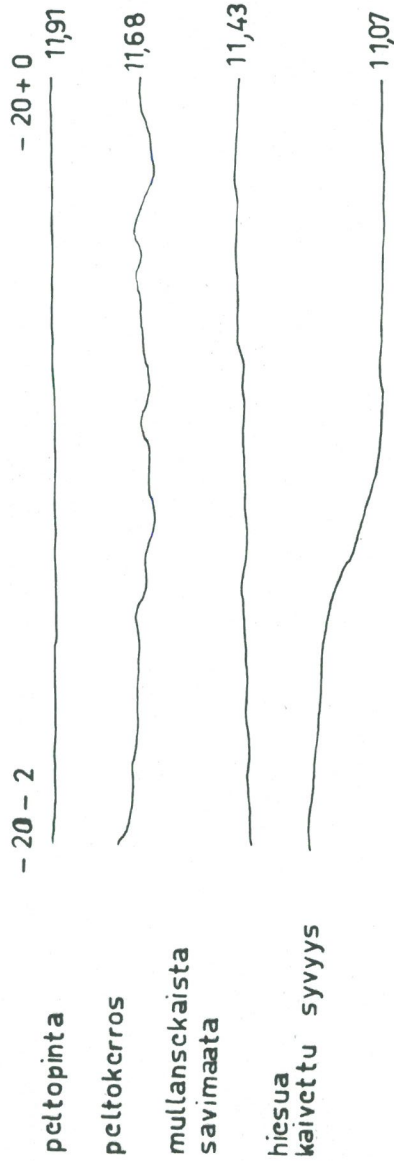
KOROINEN

Ko. - 74

MK 1 : 20

Lena Wikström

6-6-74.

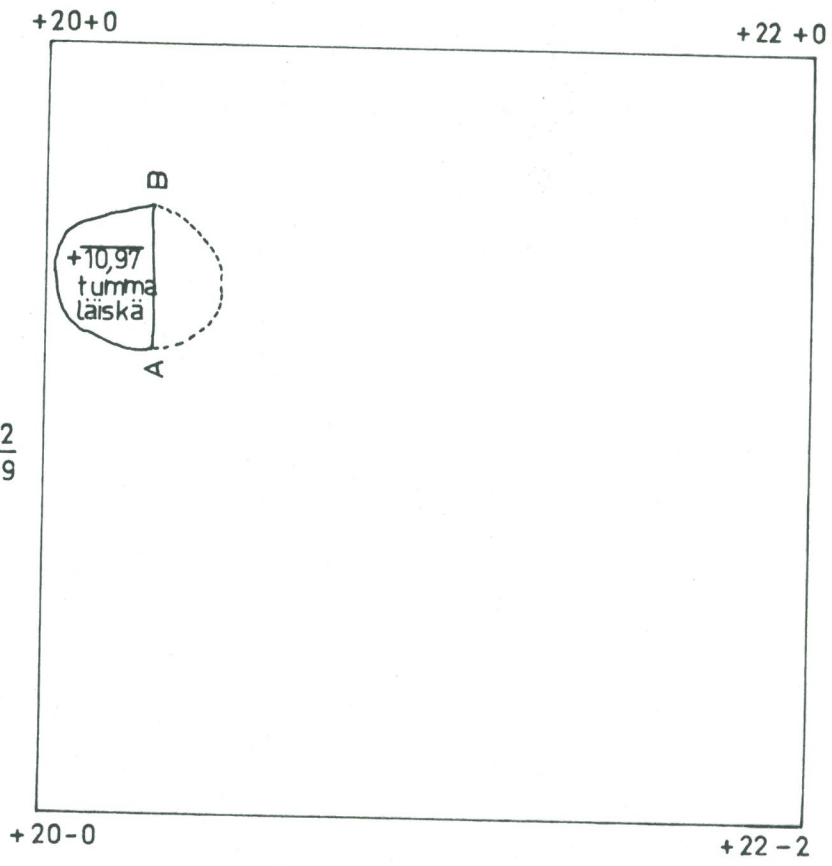

Ruutu 6
 KORONEN
 KO - 74
 MK 1 : 20
 Lena Wikström
 6.6 - 74.

	+ 20 - 2	+ 20+0
pelltopinta		11,44 (KORKEUS)
pellokerros		11,27
mullan sikaista savimaata		1105
savea		1090
koskematon maa hiesu		10,78
kaivettu syvyys		

+11,42
 +1089

RUUTU 7

KOROINEN

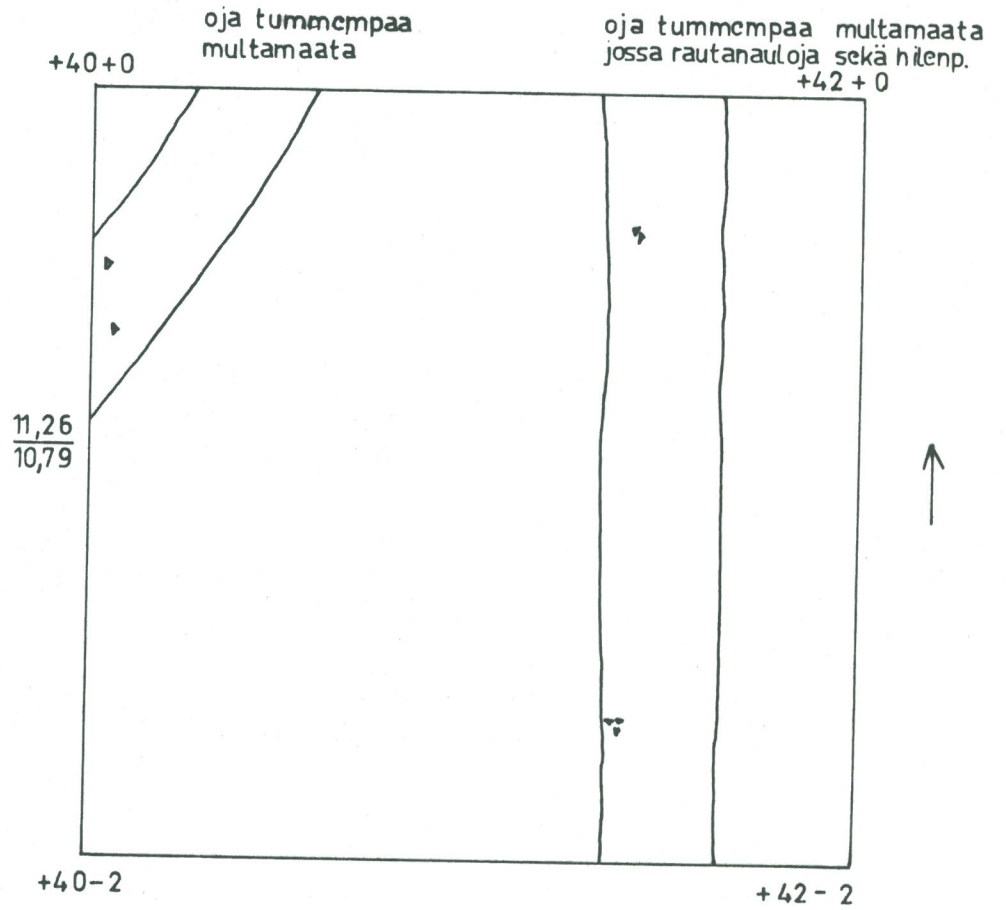
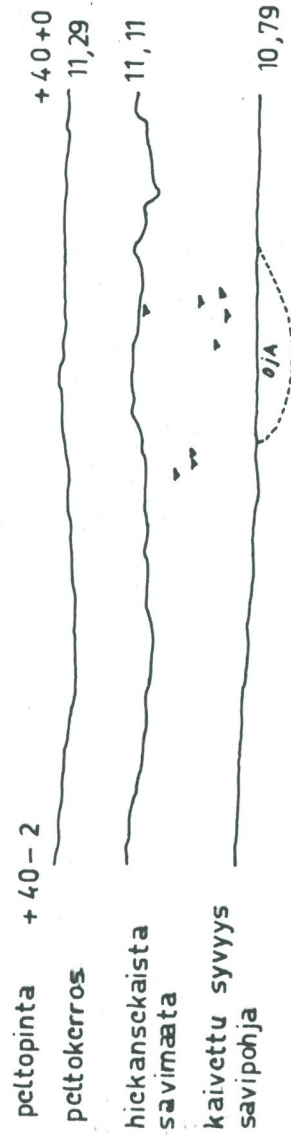
Ko. - 74

MK 1 : 20

Lena Wikström

11.6 - 74.

▼ = tiilenpaloja

Ruutu 9

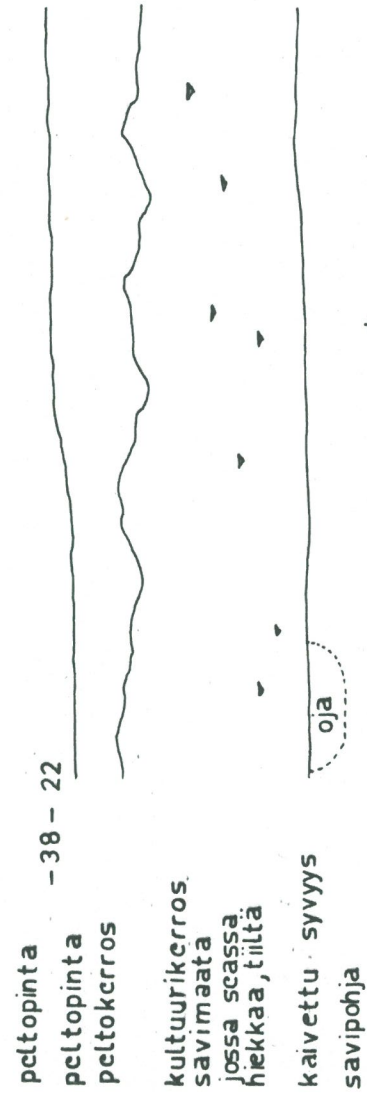
KOROINEN

Ko. - 74

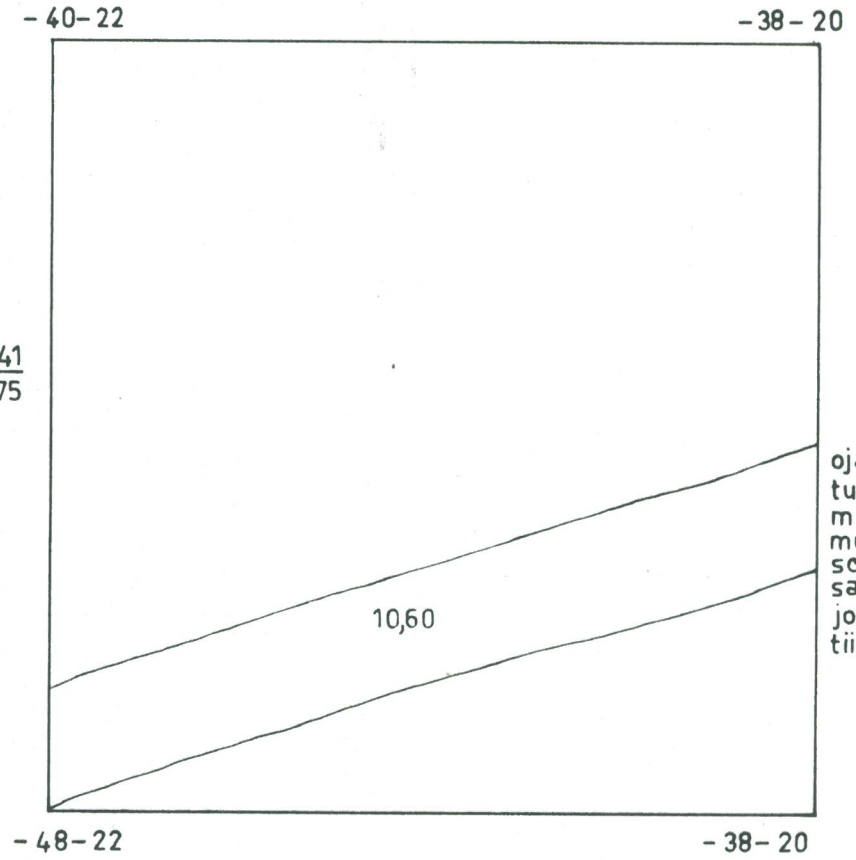
MK 1 : 20

Lena Wikström

▼ • tilenpaloja

+11,41
10,75

oija ↑
tummaa
maata,
mullan,
sekaista
savca
jossa
tilenpaloja y.m.

Ruutu 10

KORONEN

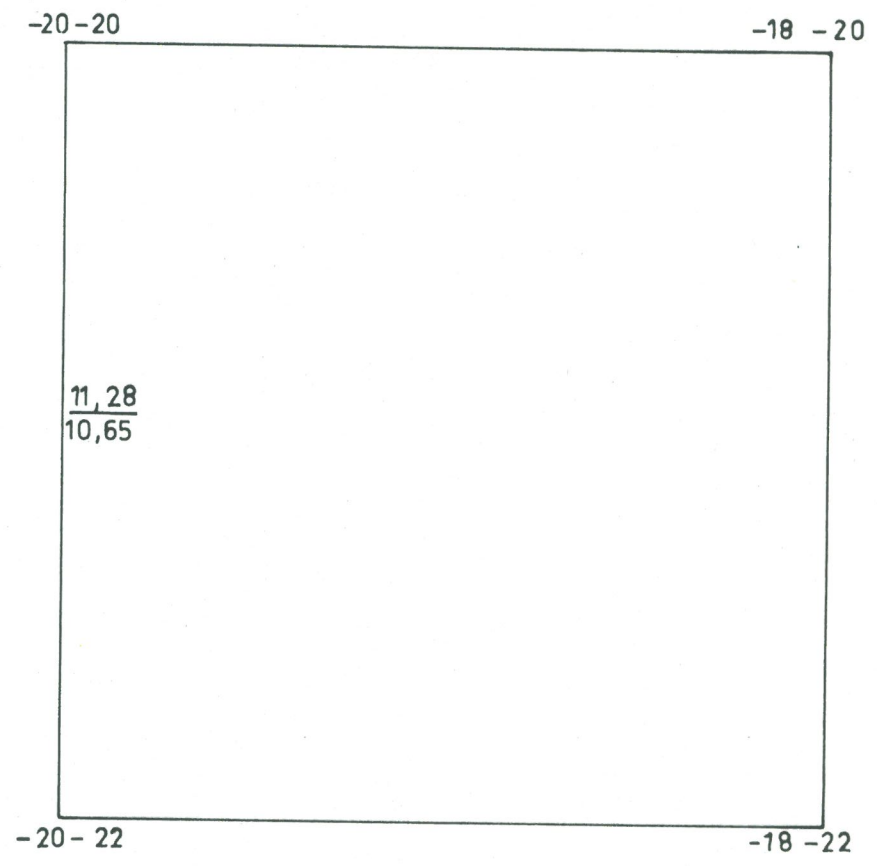
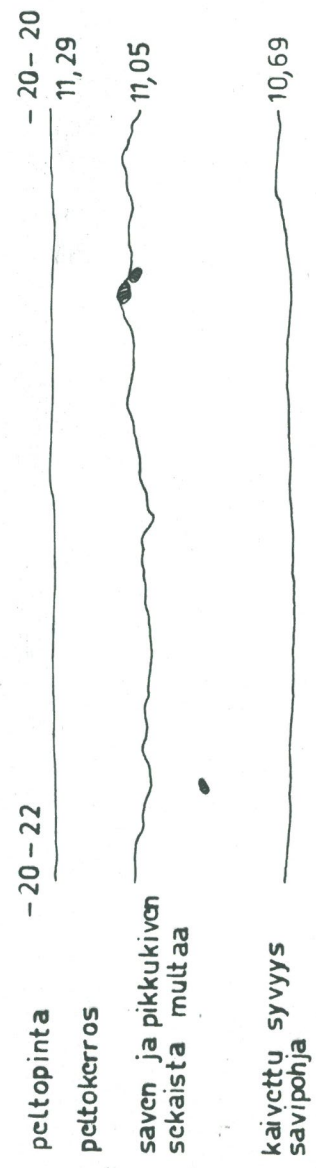
Ko. - 74

MK 1:20

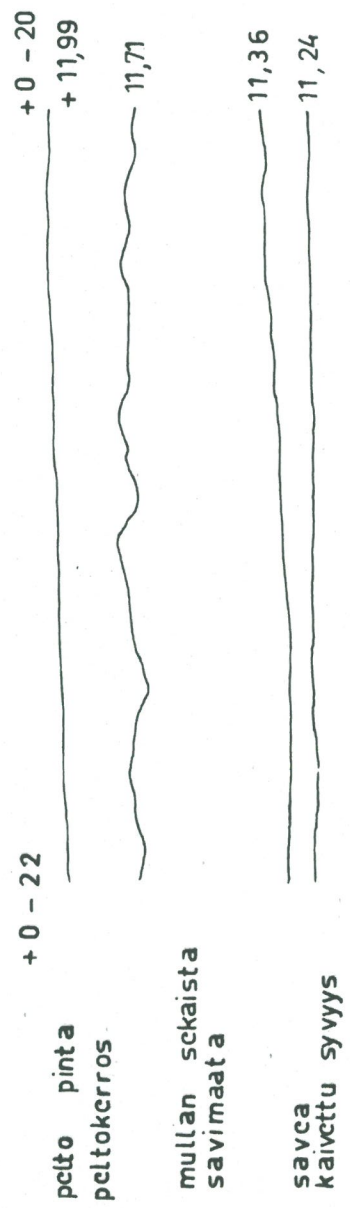
Lena Wikström

13-6-74

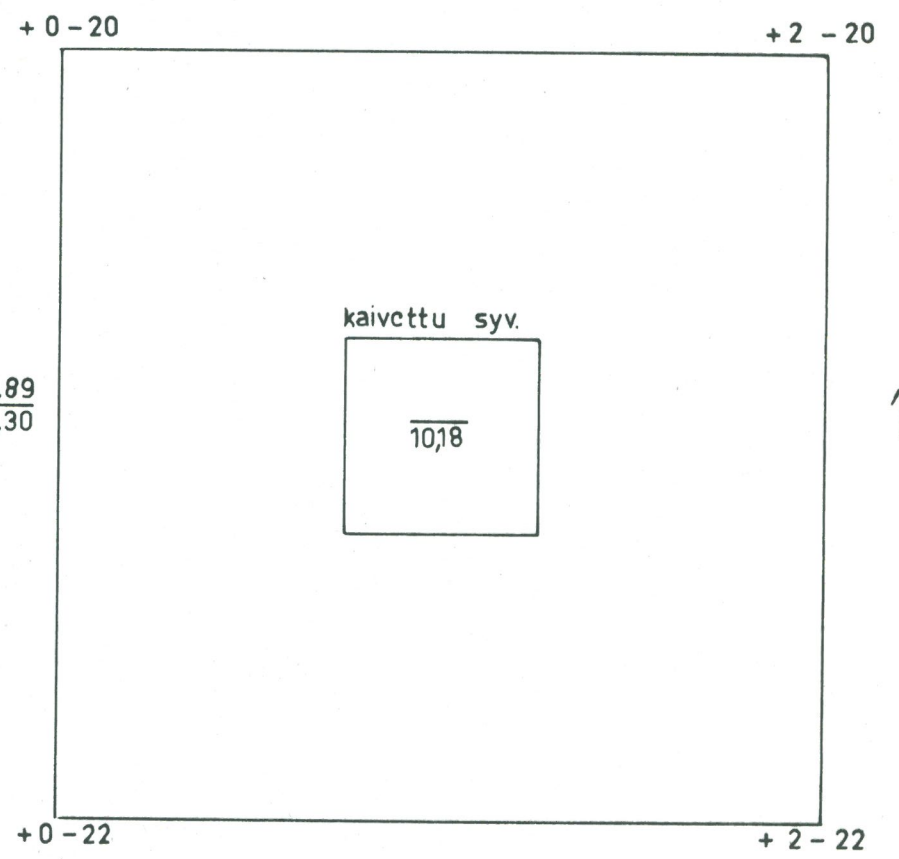
● = kiviä

Ruutu 11
KORONEN
Ko - 74
MK 1 : 20
Lena Wikström
6-6-74.

+11,89
+11,30

Ruutu 12

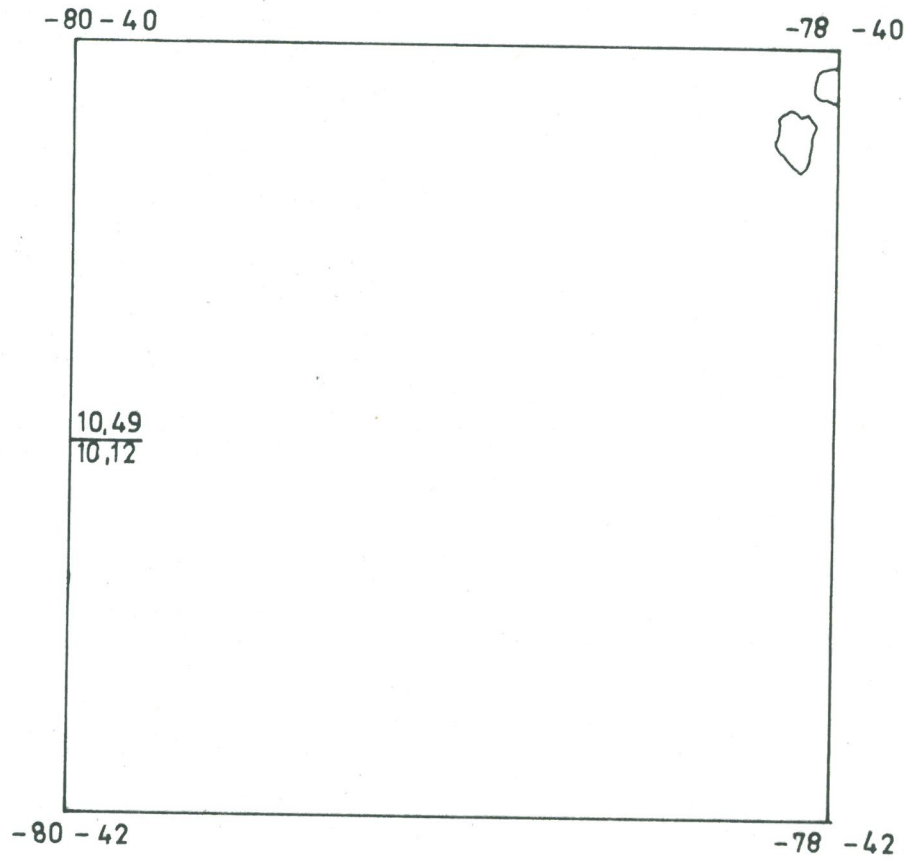
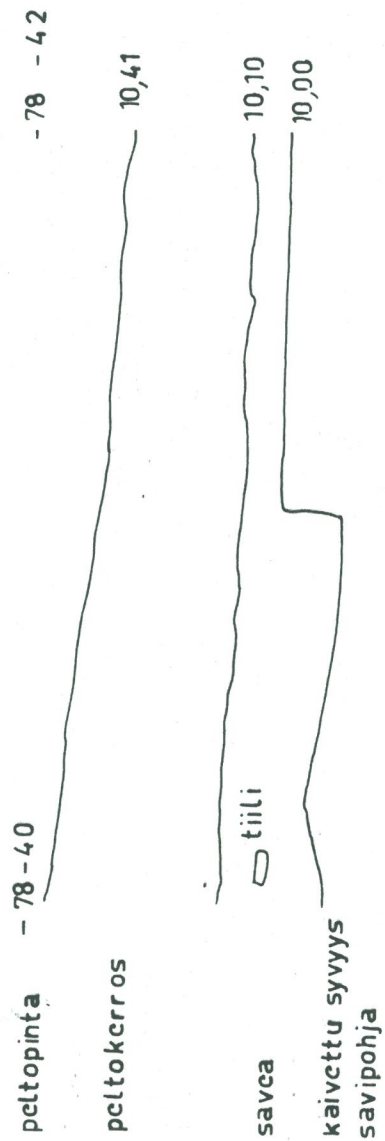
KORONEN

Ko. 74

MK 1 : 20

Lena Wikström

14. 6. 74.

Ruutu 14

KOROINEN

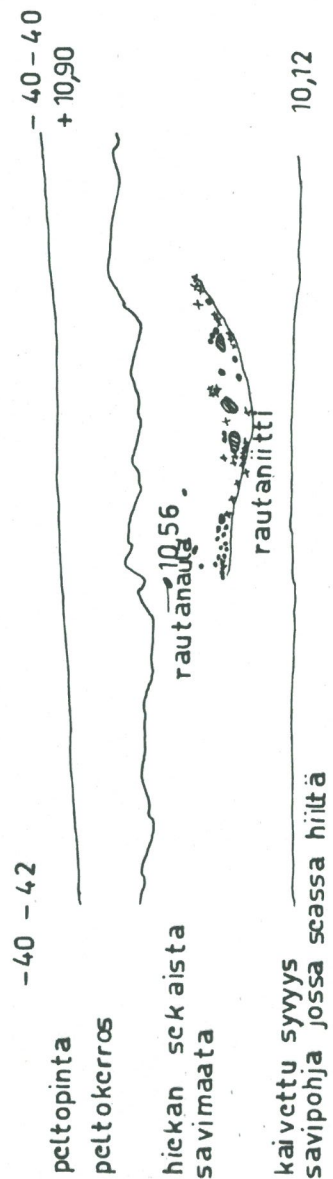
Ko. - 74

MK 1 : 20

Lena Wikström

7-6 - 74.

- kivia
- x hiiltä
- keramiikkaa / tiiltä

TÄSSÄ RUSASTI
NYRKIN KOKOISTA
KIVEÄ
N. 50 SYVÄLLÄ

Ruutu 15

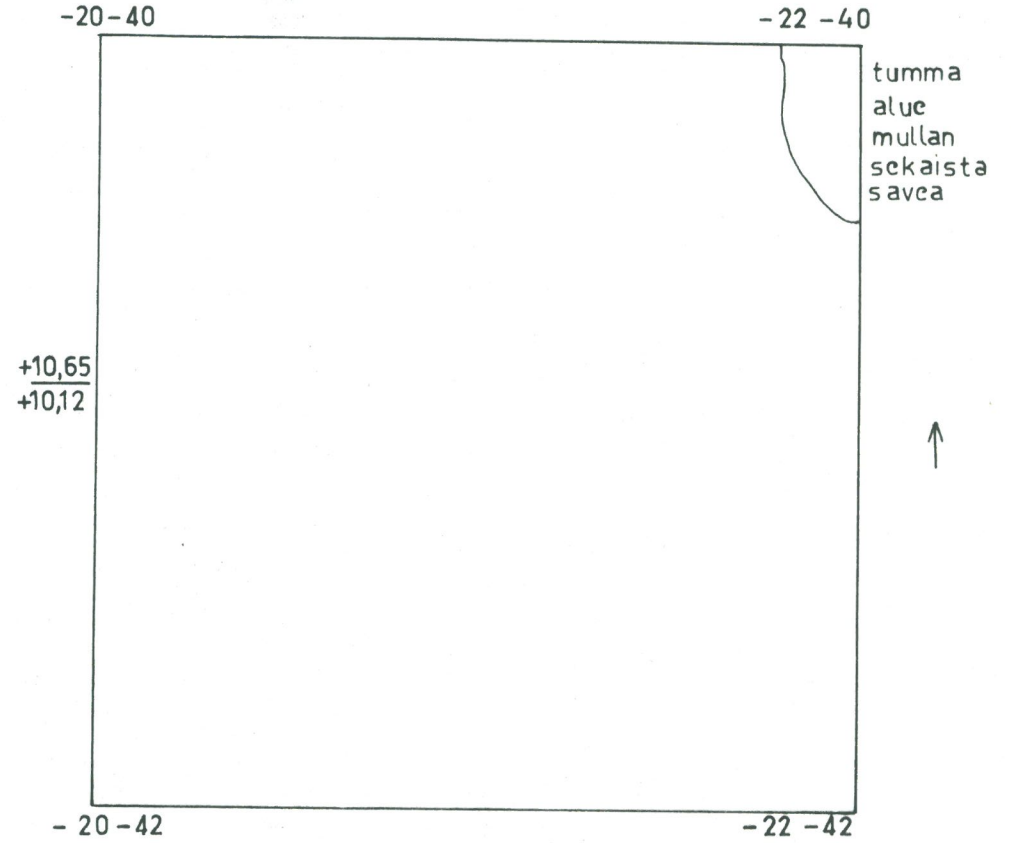
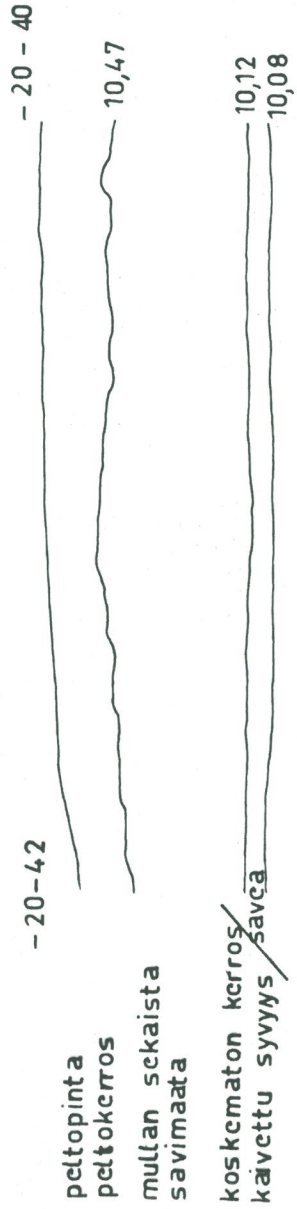
KORONEN

Ko. - 74

MK 1 : 20

Leinä Wikström

7-6-74.

Ruutu 20

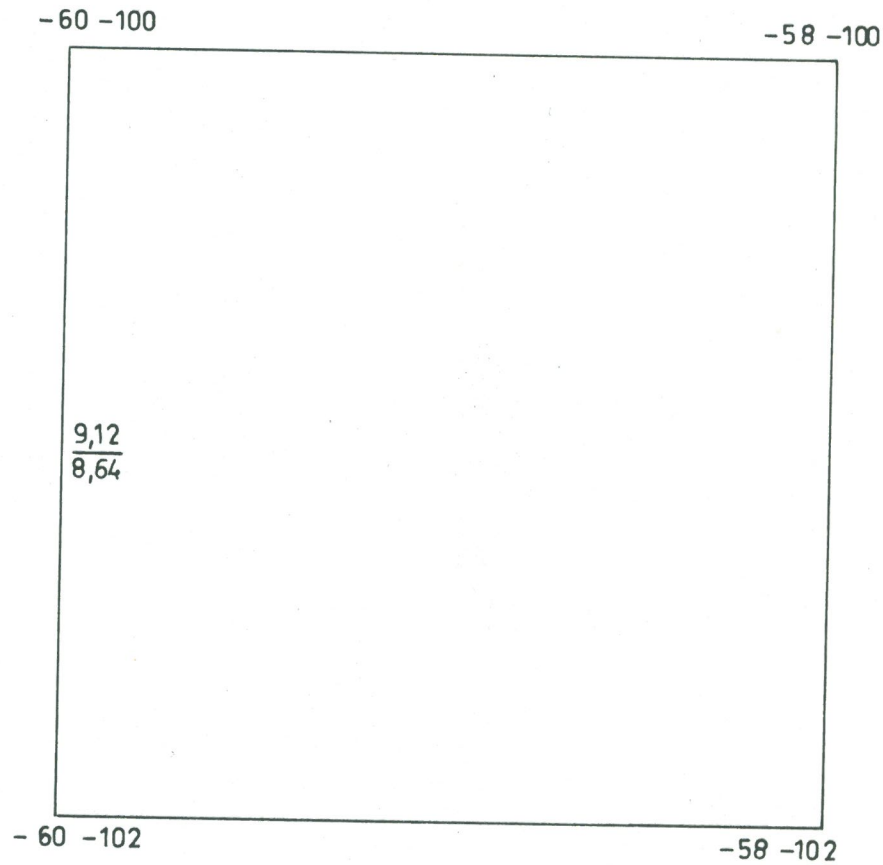
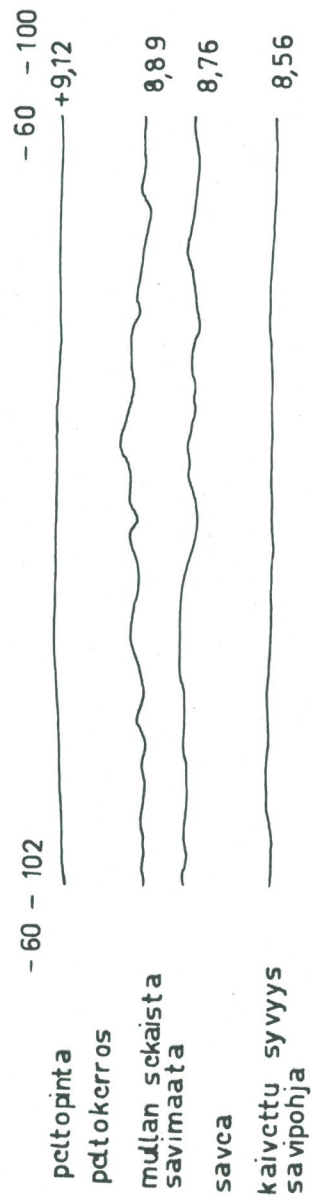
KORONEN

Ko. - 74

MK 1 : 20

Lena Wikström

13-6-74.

Ruutu 21

KORONEN

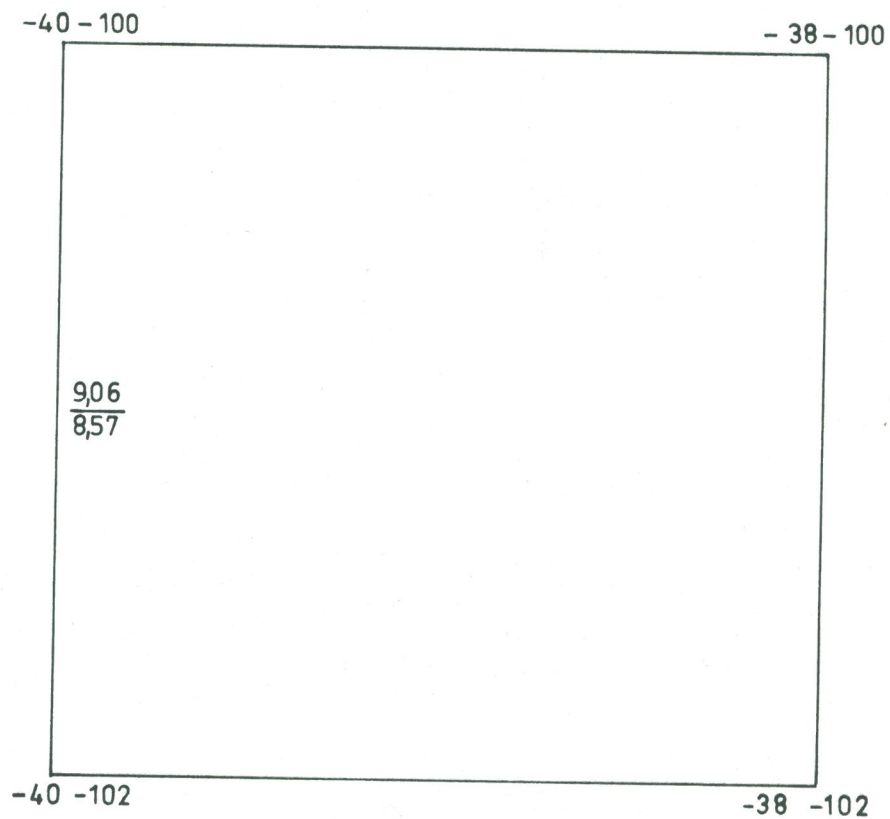
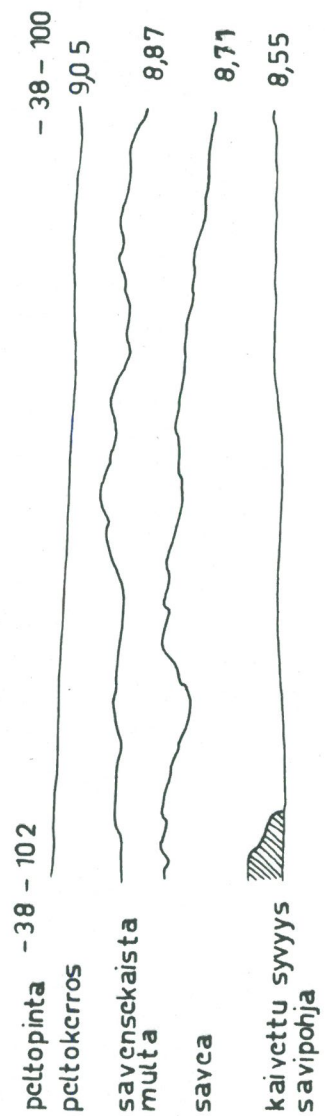
Ko. - 74

MK 1:20

Lena Wikström

13-6-74.

○ - kivi

Ruutu 22

KORONEN

KO-74

Skala 1 : 20

Lena Wikström

18-6-74

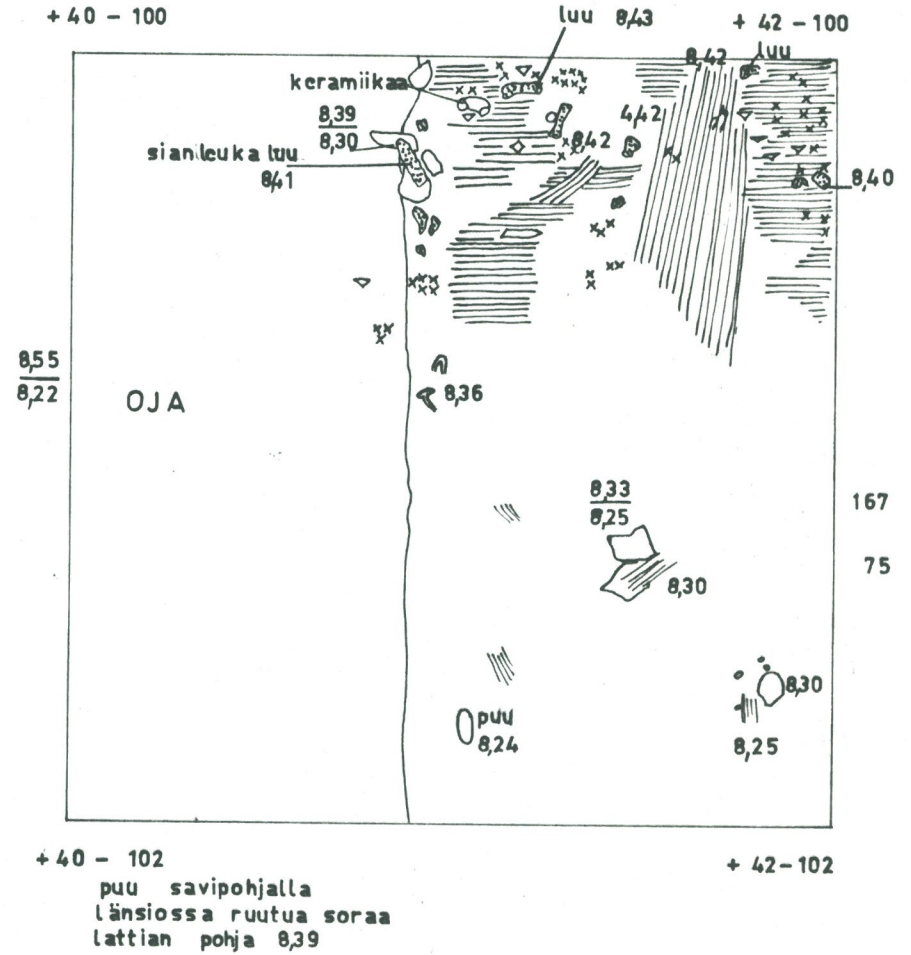
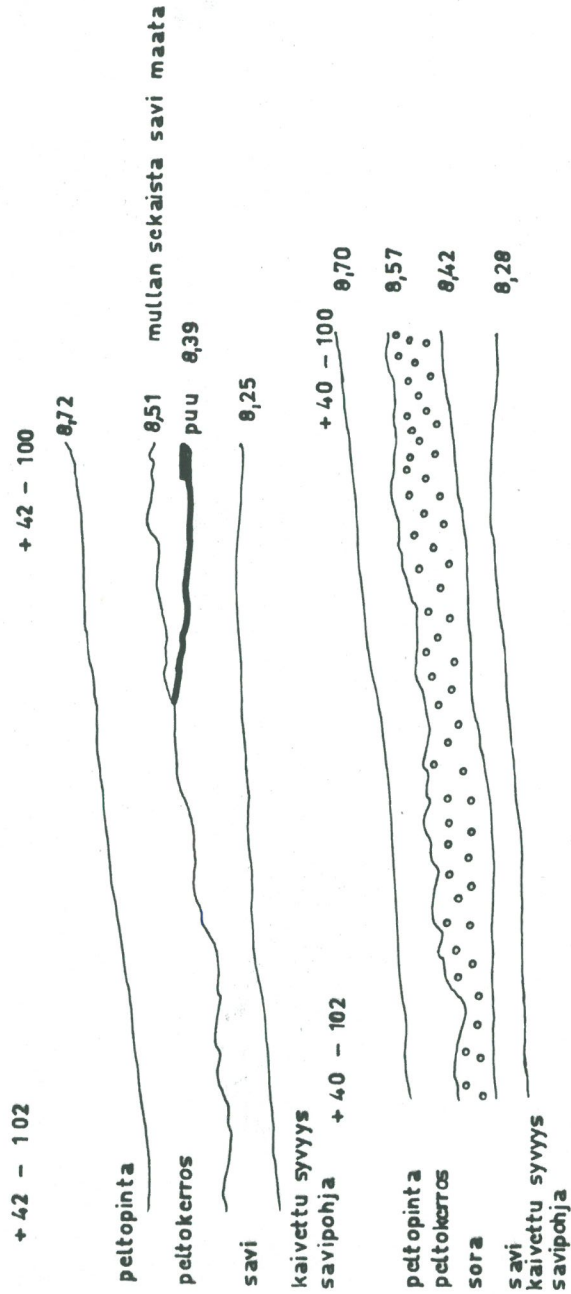
Koneen korkeus +10,00

▼ tiiltä

* * hiiltä

•• sora 1-5cm kiviä

☼ luu

Ruutu 24

KORONEN

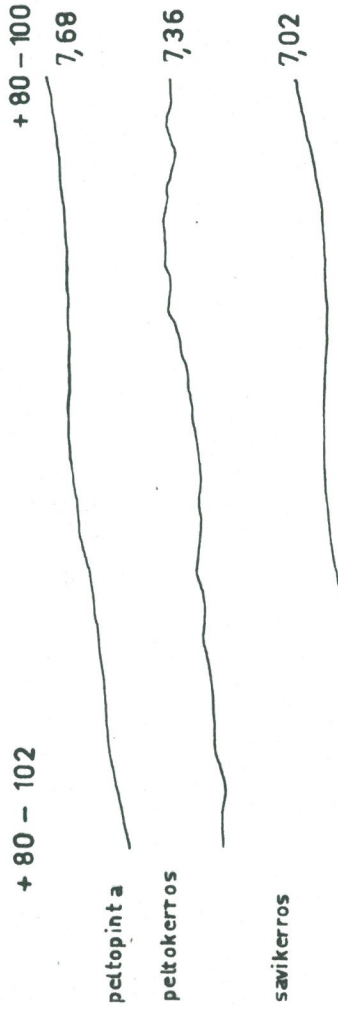
KO - 74

SCALA 1 : 20

LENA WIKSTRÖM

17- 6 - 74

(KONEEN KORKEUS) + 0,00)

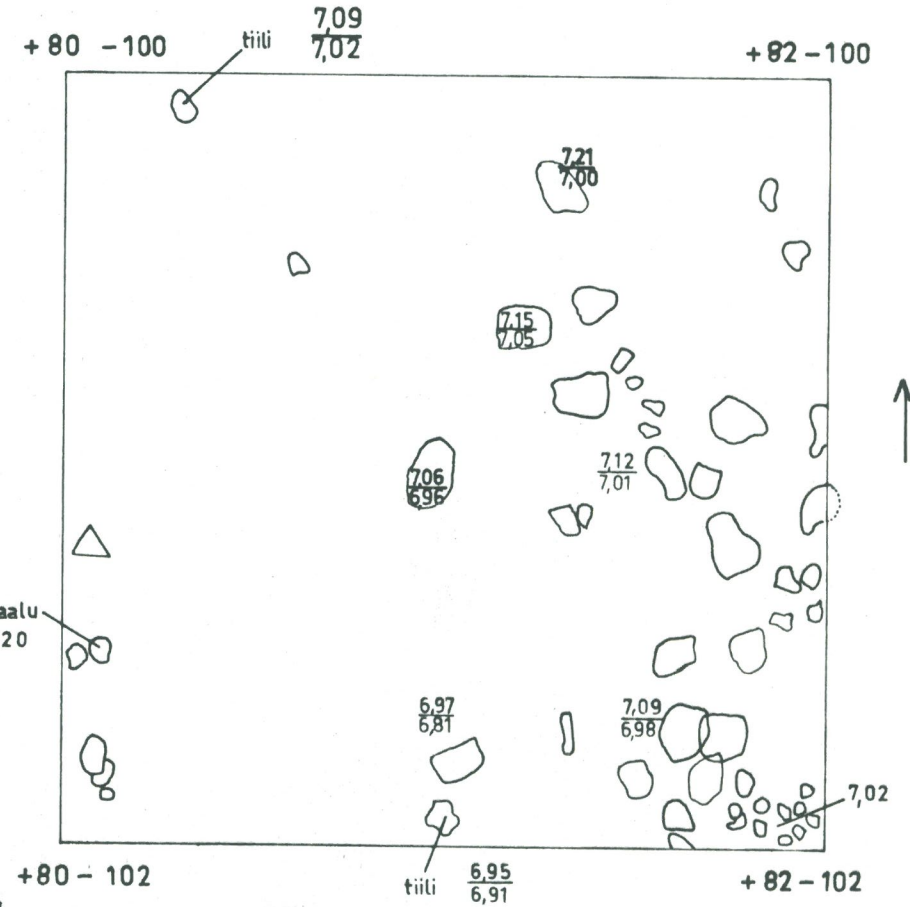

peltopinta

pellokerros

savikerros

kaivettu syvyys
savipohja

Ruutu 25

KOROINEN

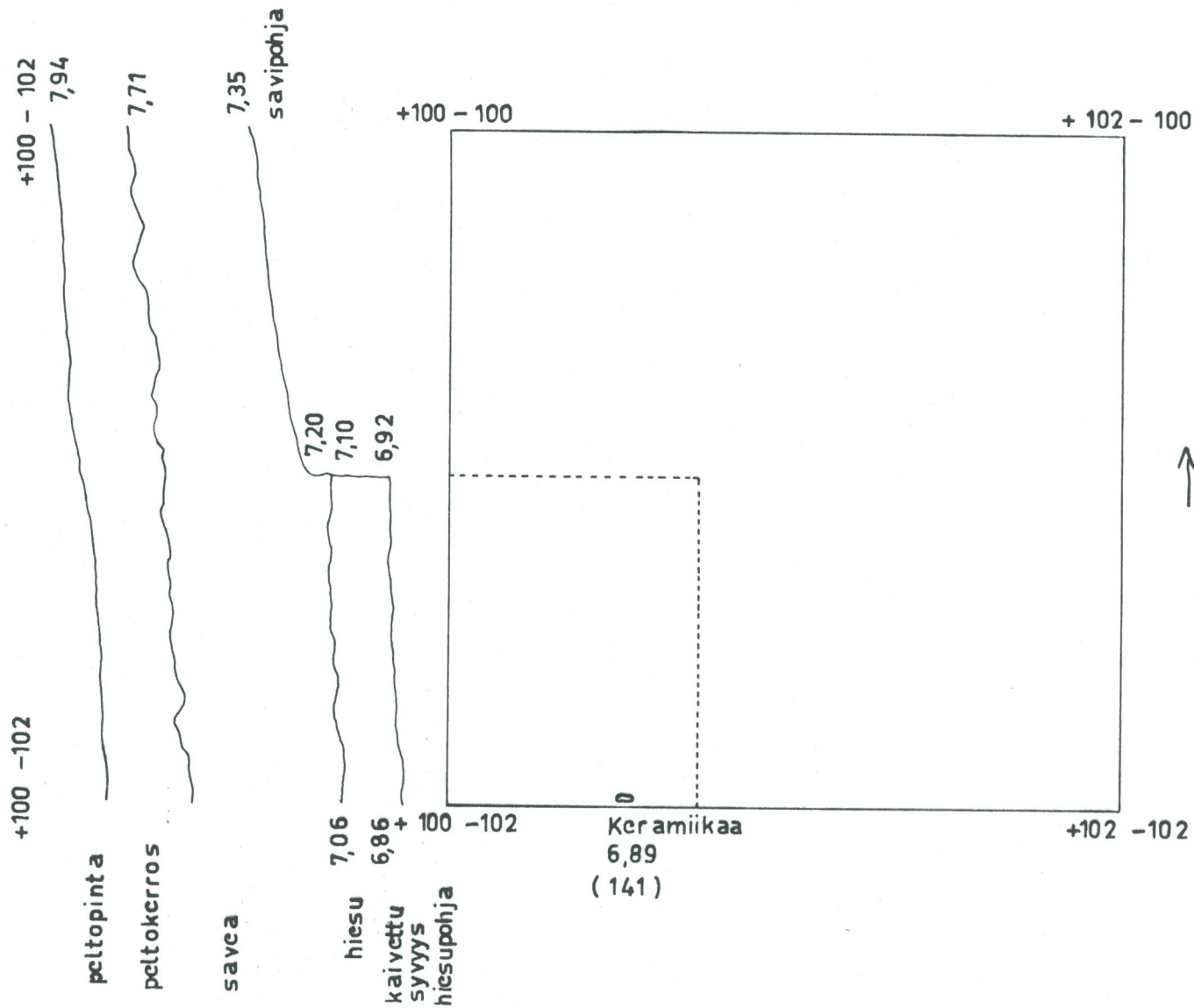
KO - 74

SCALA 1 : 20

LENA WIKSTRÖM

18-6-74

KONEEN KORKEUS +8,00

Ruutu 26

KORONEN

KO - 74

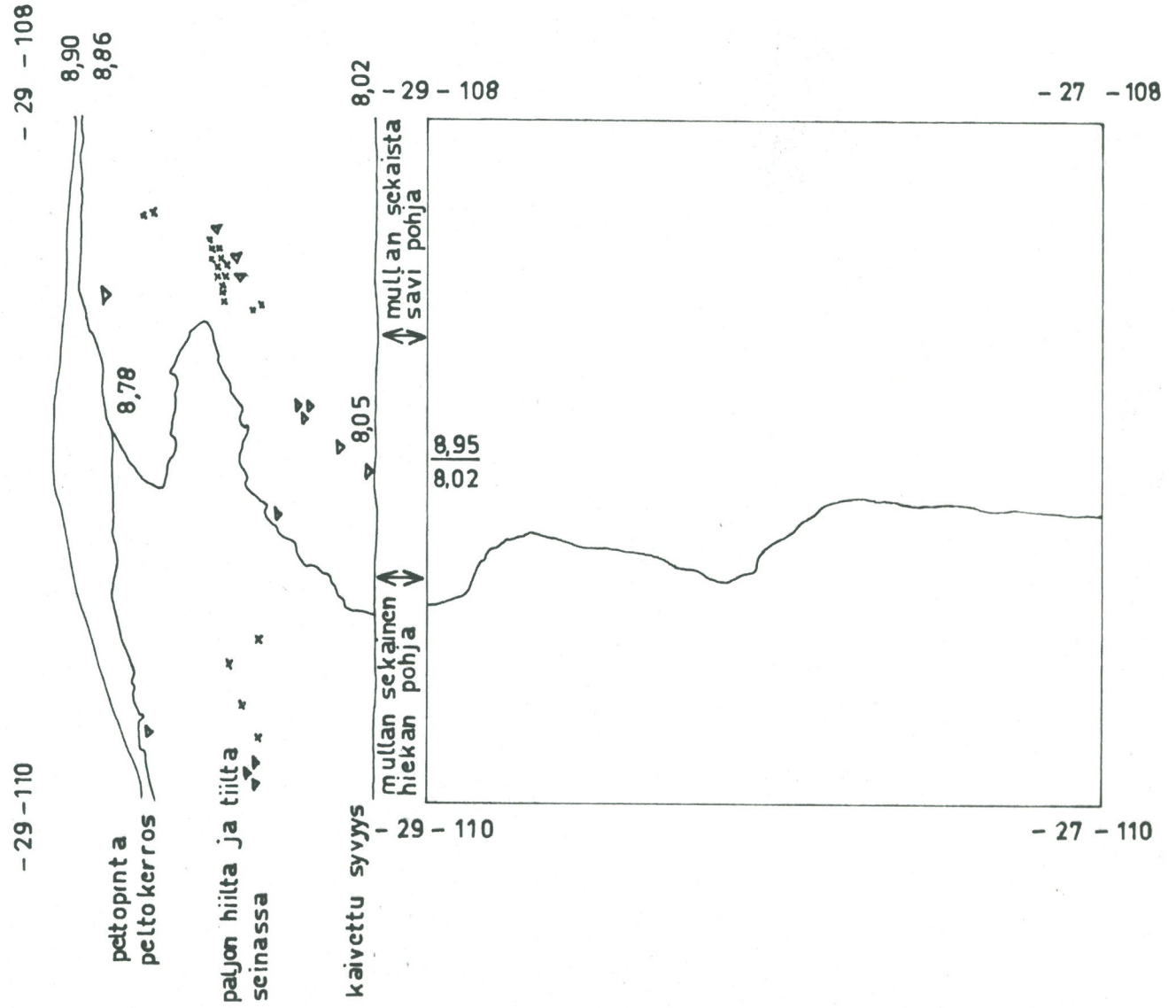
SCALA 1 : 20

LENA WIKSTRÖM

17-6 - 74

(KONEEN KORKEUS + 12,00)

x x x
HIILTÄ
▽
HIILTÄ

Ruutu 28

KOROINEN

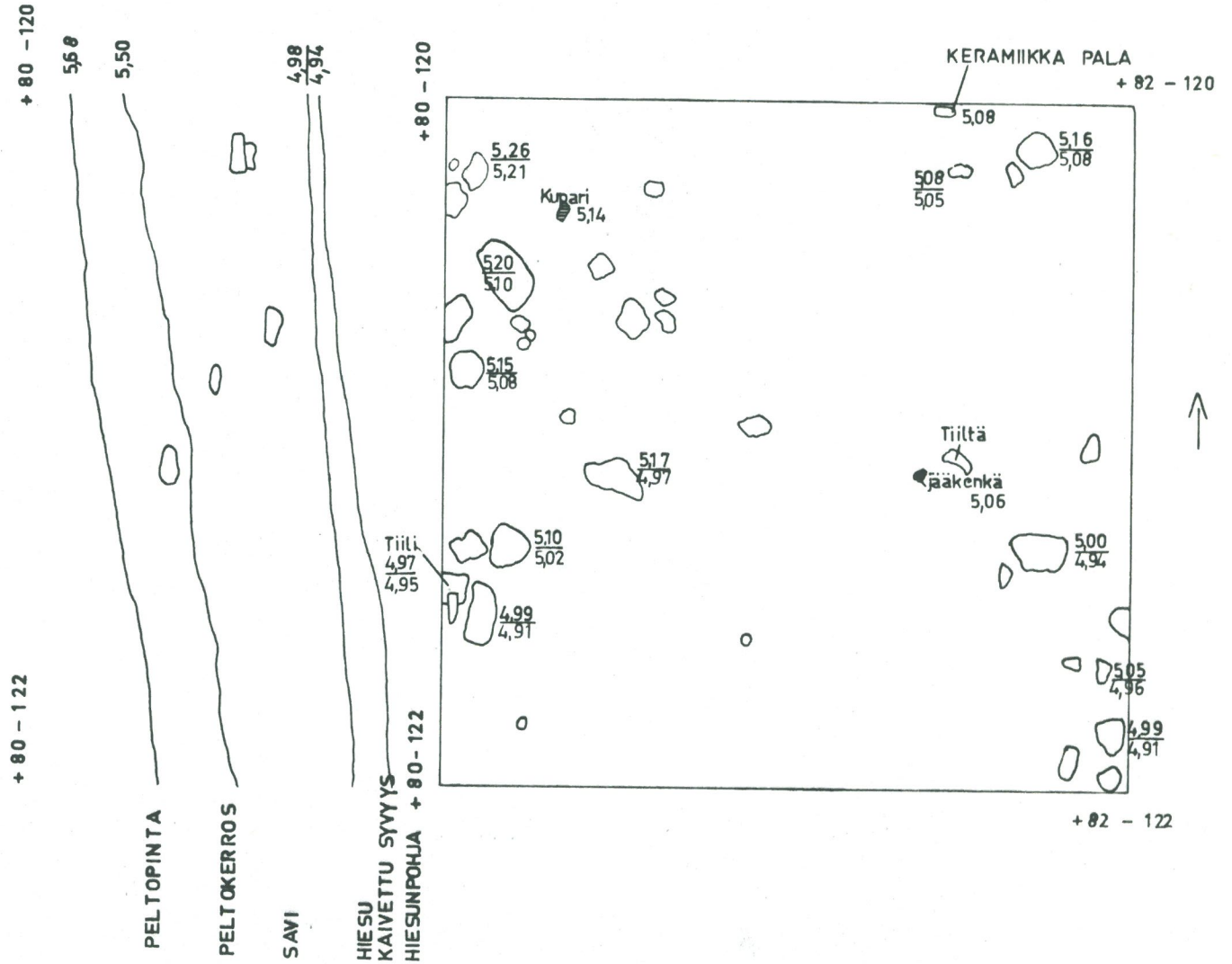
KO - 74

SKALA 1 : 20

LENA WIKSTRÖM

14.6.74

KONEEN KORKEUS + 800

Ruutu 29

KOROINEN

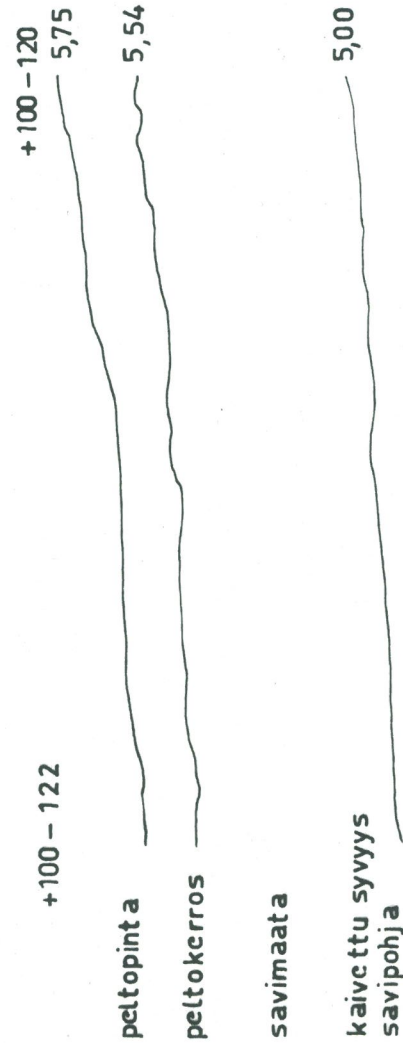
KO - 74

SKALA 1 : 20

LENA WIKSTRÖM

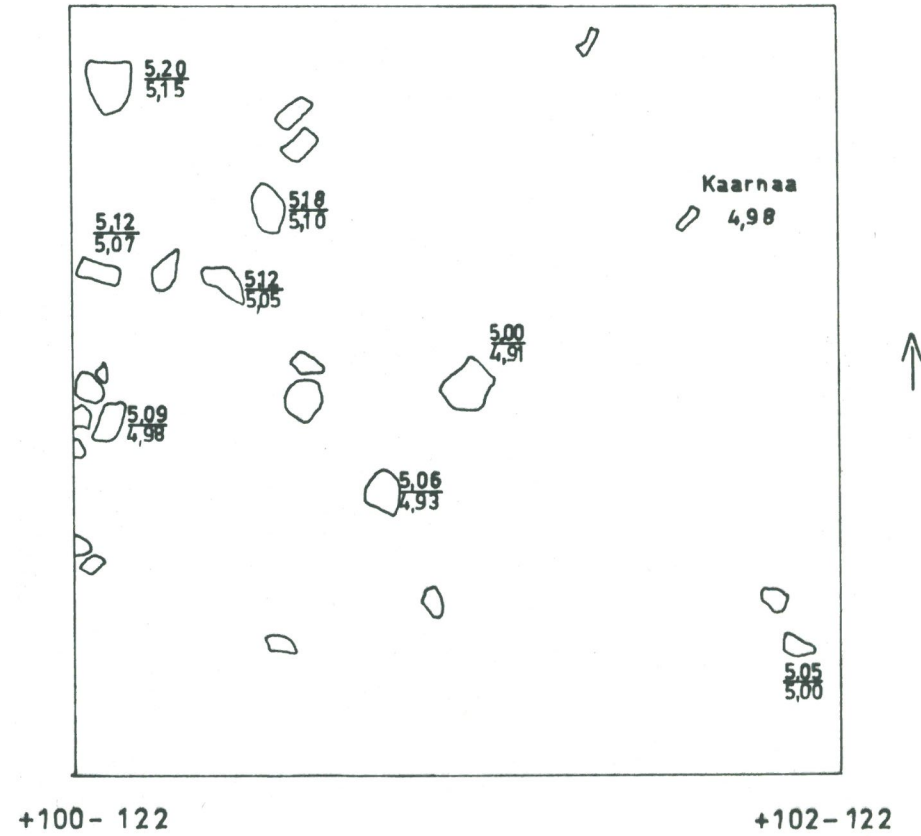
17-6-74.

KONEEN KORKEUS + 8,00

+ 100-120

+102 - 120

+100 - 122

+102 - 122

Ruutu 31

KOROINEN

KO - 74

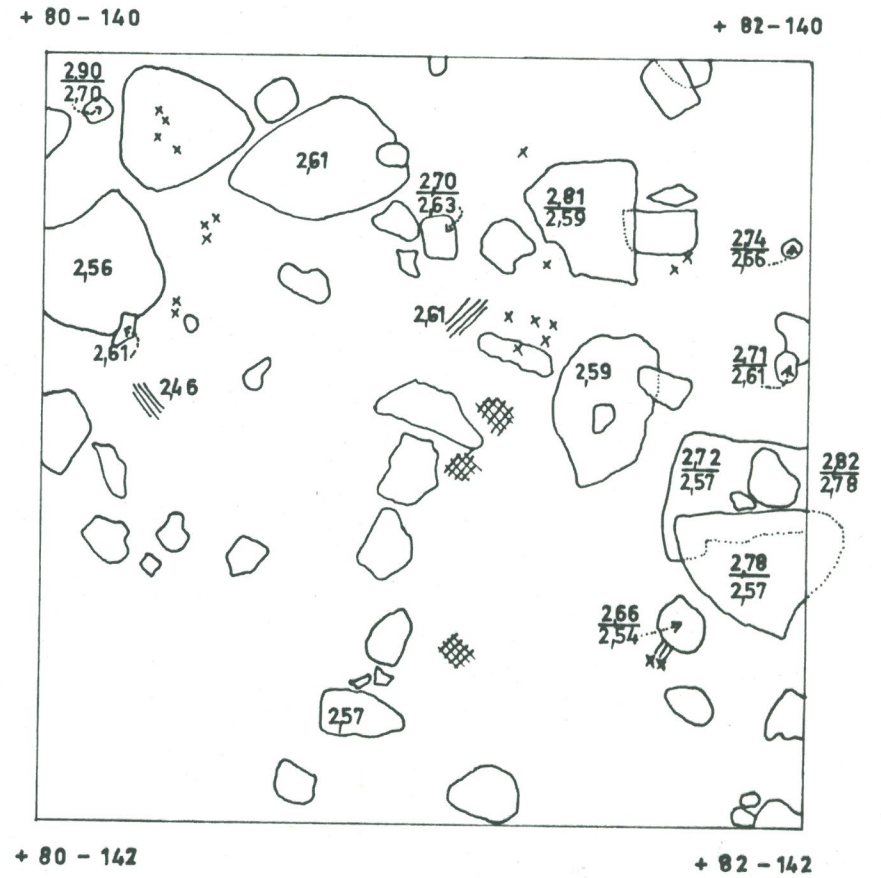
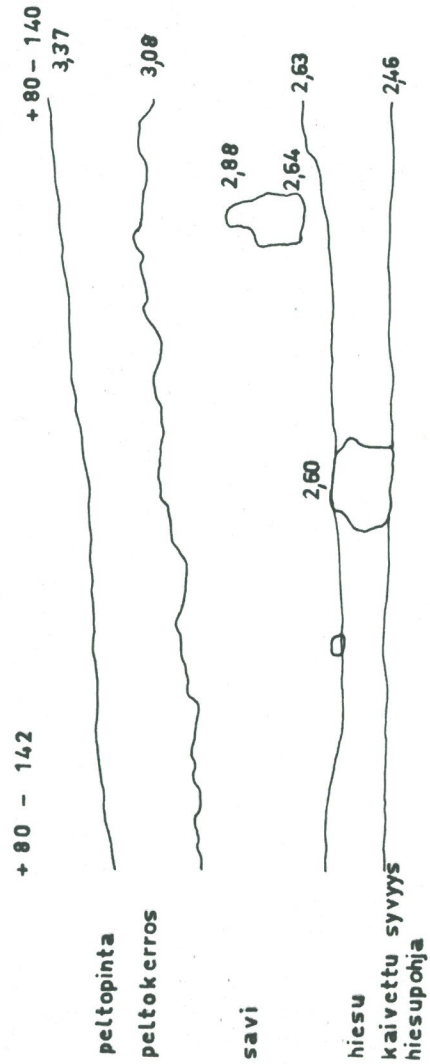
Skala 1 : 20

Lena Wikström

13 - 6 - 74.

Koncen korkeus + 6,00

/// puuta
x x x hiiltä

Ruutu 32

KOROINEN

KO. - 74

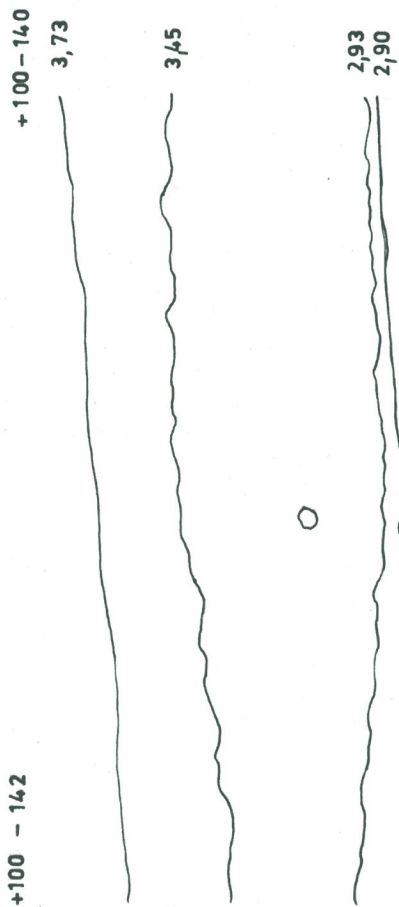
Skala 1 : 20

Lena Wikström

17-6-74.

KONEEN KORKEUS + 5,00

- Kalkikivää
- Rautakuonaa
- Miiltä
- Luu
- Tiiltä

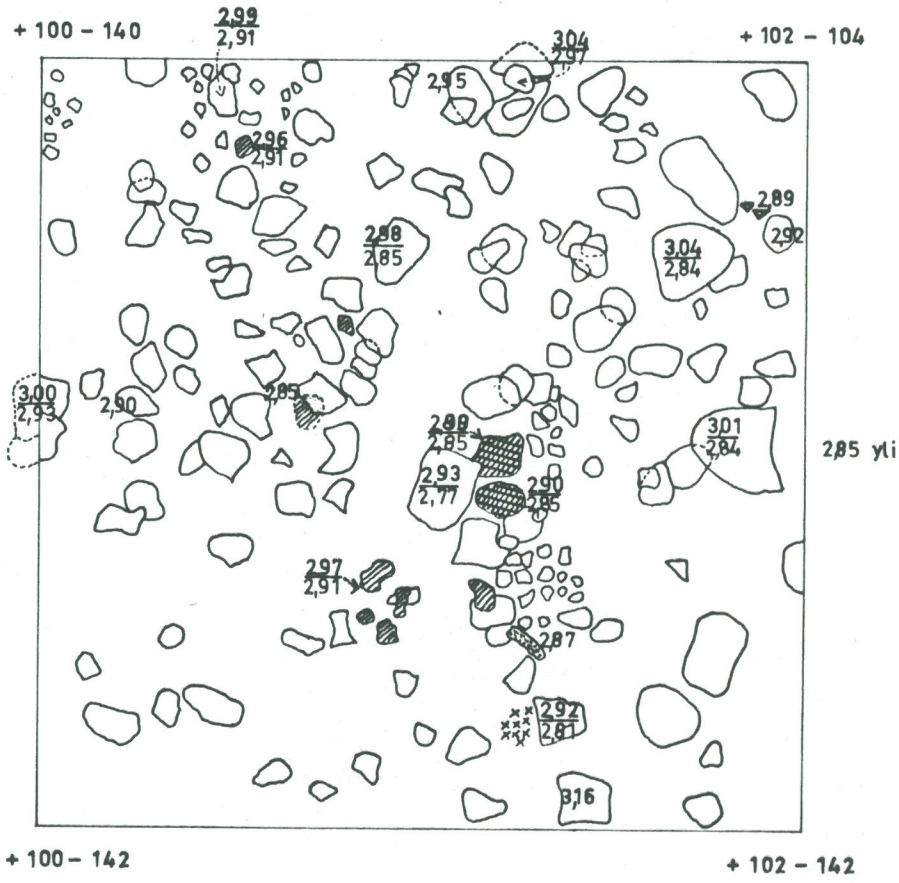

peltopinta
peltokerros

savi

hiesu
kaivettu syvyys
hiesupohja

useimmat kivet palaneet
pohja täynnä pieniä kiviä

+ 100 - 142

+ 102 - 142

Koekaivausalue

KORONEN

Ko. 74

Skala 1:40

Lena Wikström

19-6-74

koneen korkeus + 6 m

Vesijohto-osan korkeuslukemat
joenpuoleinen reuna

nollasta lukien joka 10 metri

nolla = - 20 cm 6,20

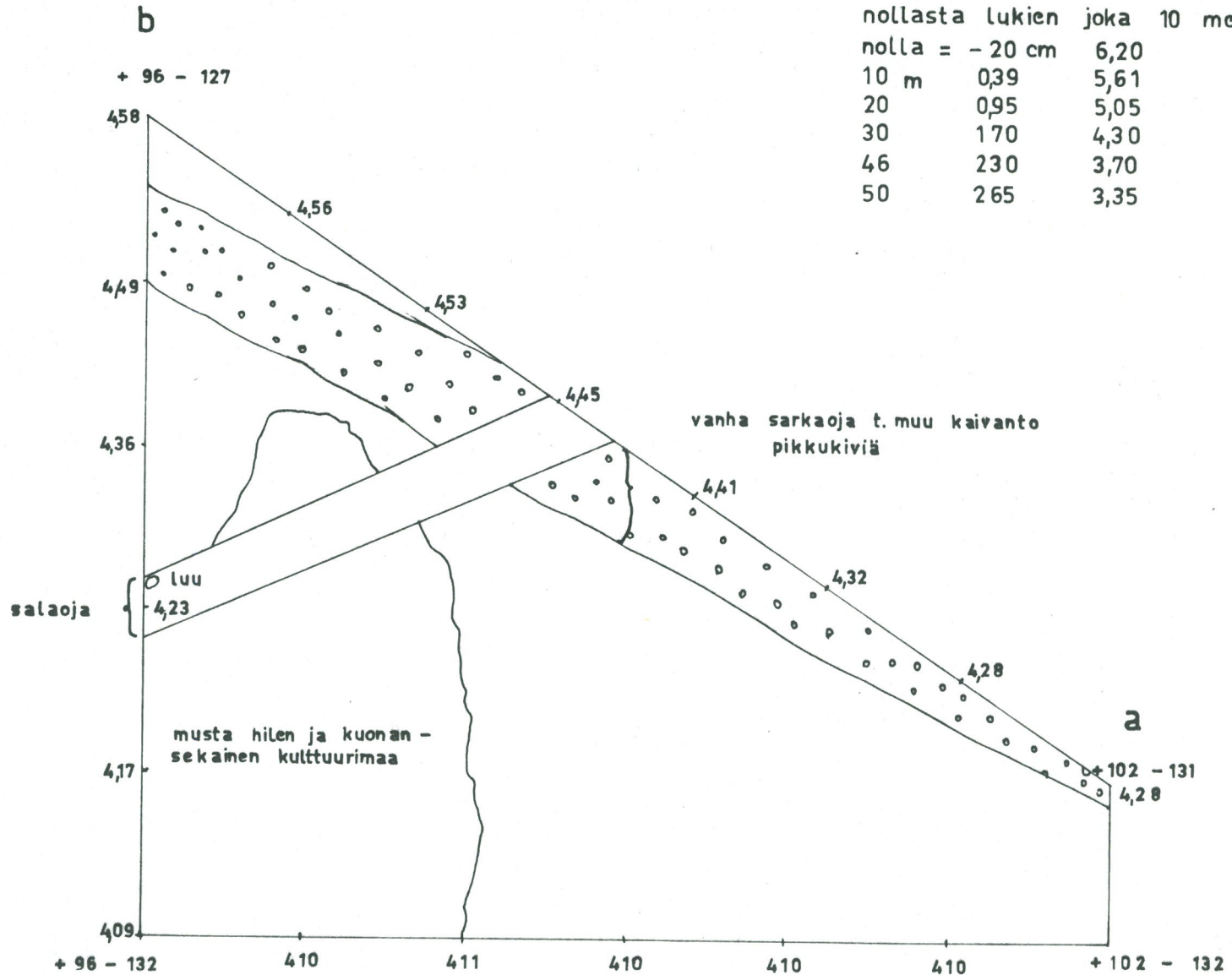
10 m 0,39 5,61

20 0,95 5,05

30 1,70 4,30

46 2,30 3,70

50 2,65 3,35

Koekainausalueen profiilipiirros a

KOROINEN PUTKIOJA <

KO-74 74

Skala 1:40,40

Lena Wikström

19-6-74

Koneen korkeus +6,00

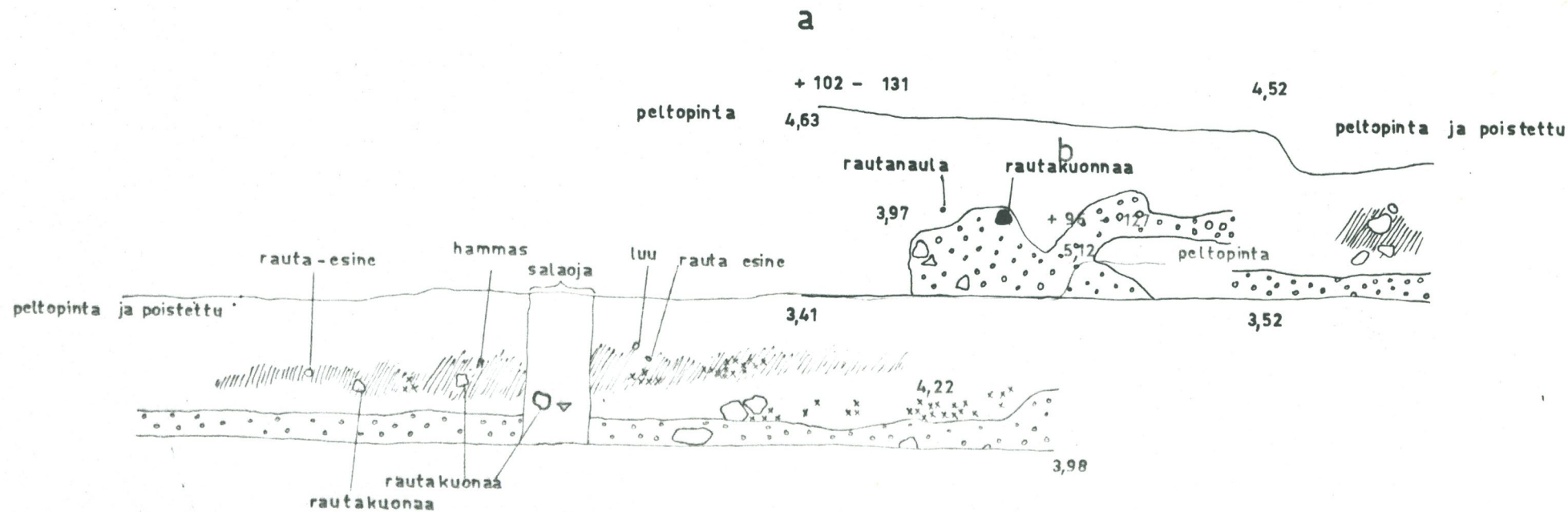
••••• pikkukiveä halkaisia 1 - 5 cm

••••• tummempaa maata 1 - 5 cm

x x x x x hiltta

////// hiilen sekaista maata

////// tummempaa maata

Perunapelto

KOROINEN

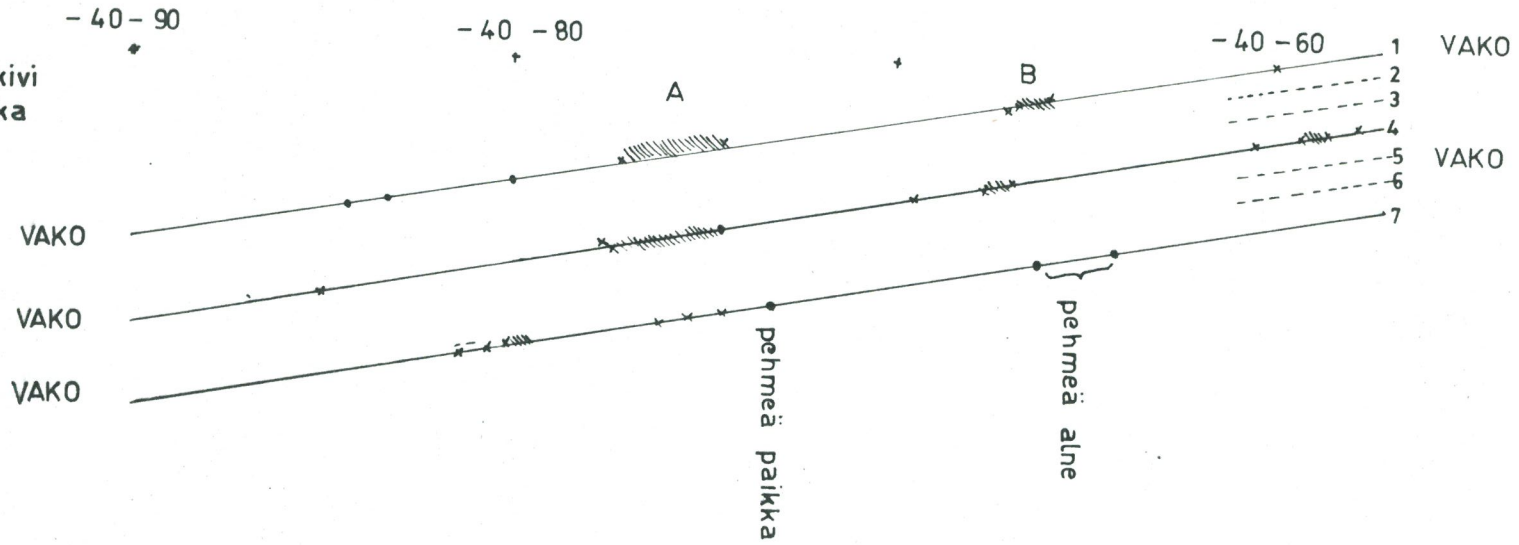
KO-74

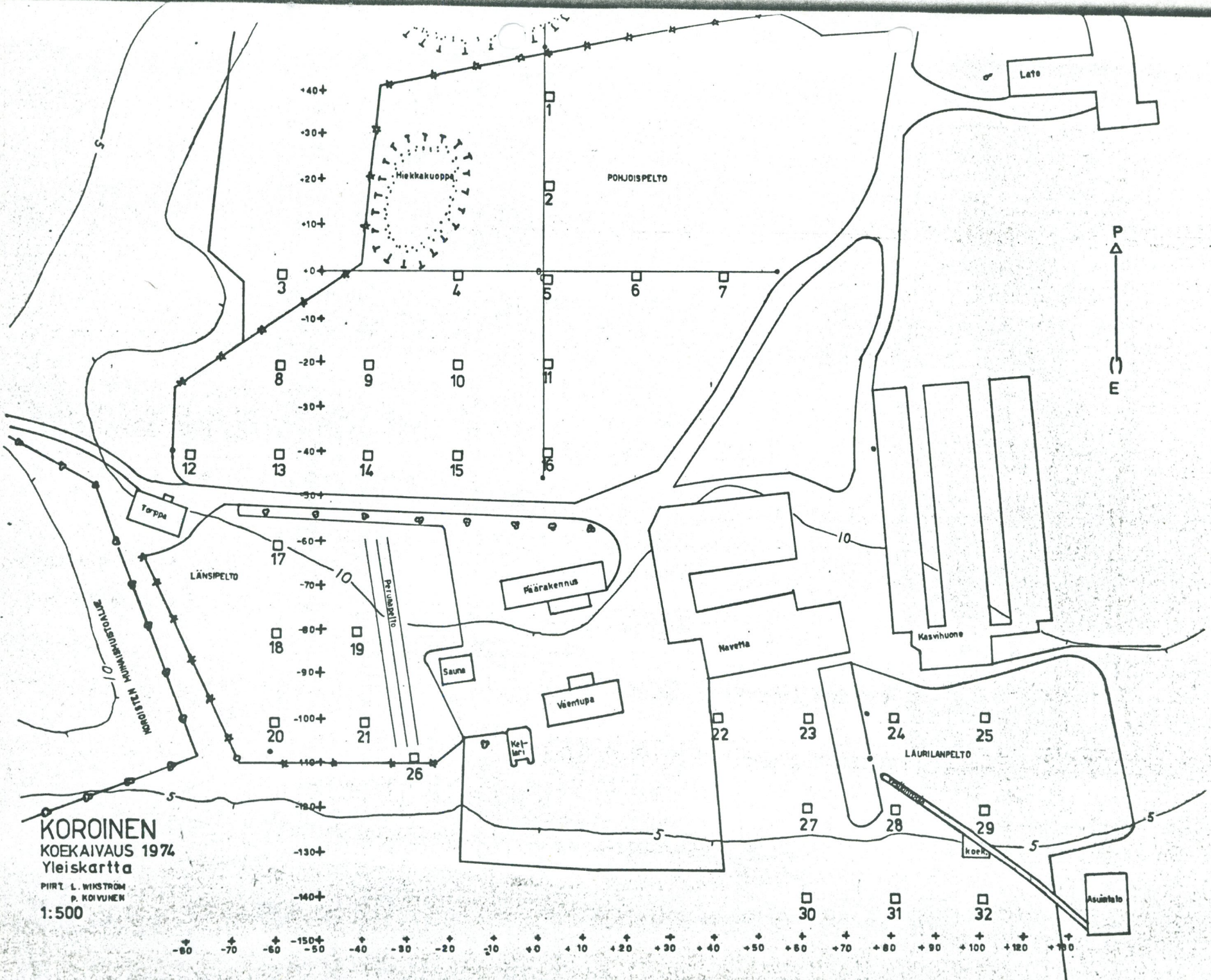
SKALA 1 : 20

LENA WIKSTRÖM

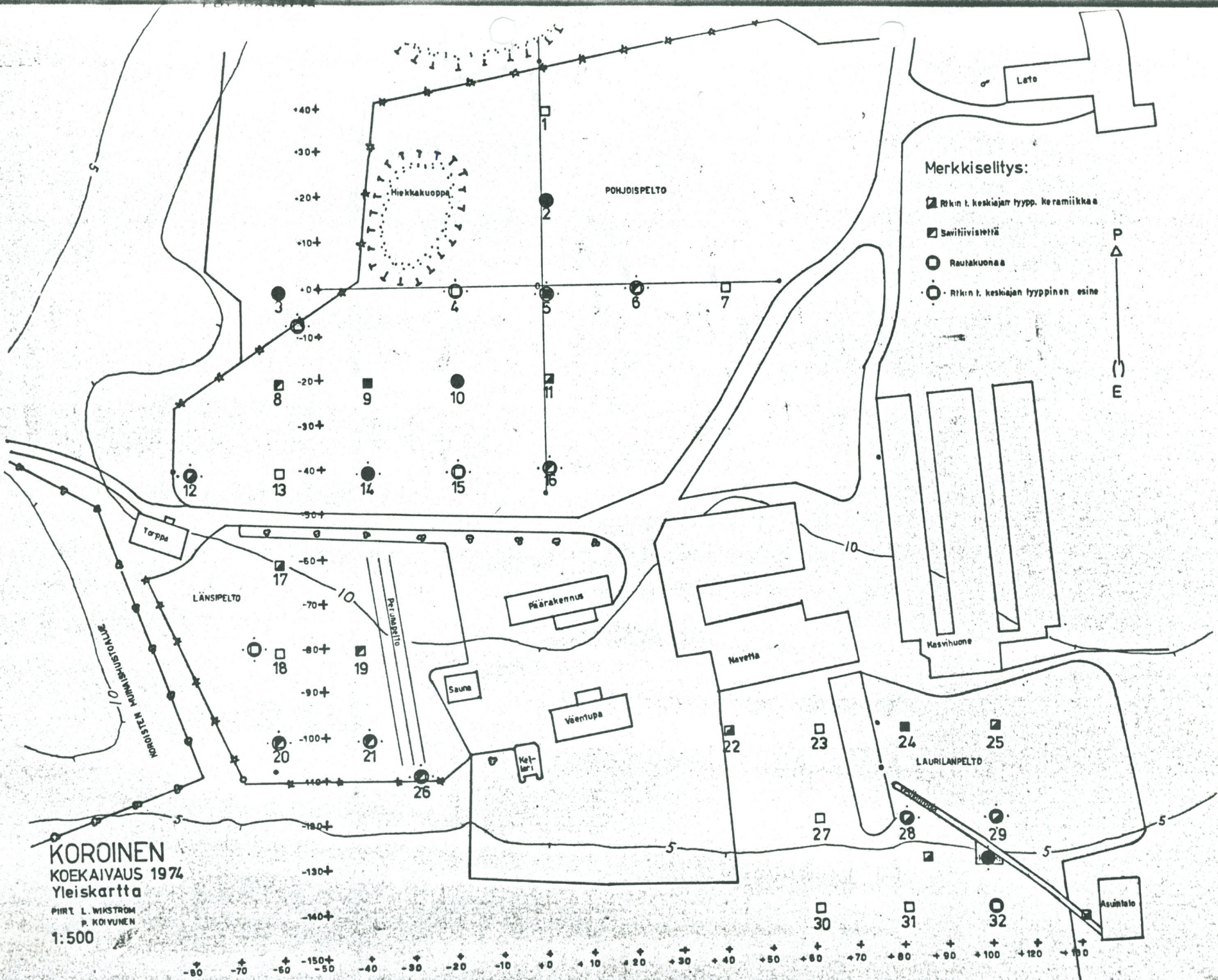
24-6-74.

- /// Kivi alne
- x yksittäinen kivi
- pehmeä paikka

KOROINEN
KOEKAIVAUS 1974
Yleiskartta
 PIIRI L. WIKSTRÖM
 P. KOIVUNEN
 1:500

Merkkiselitys:

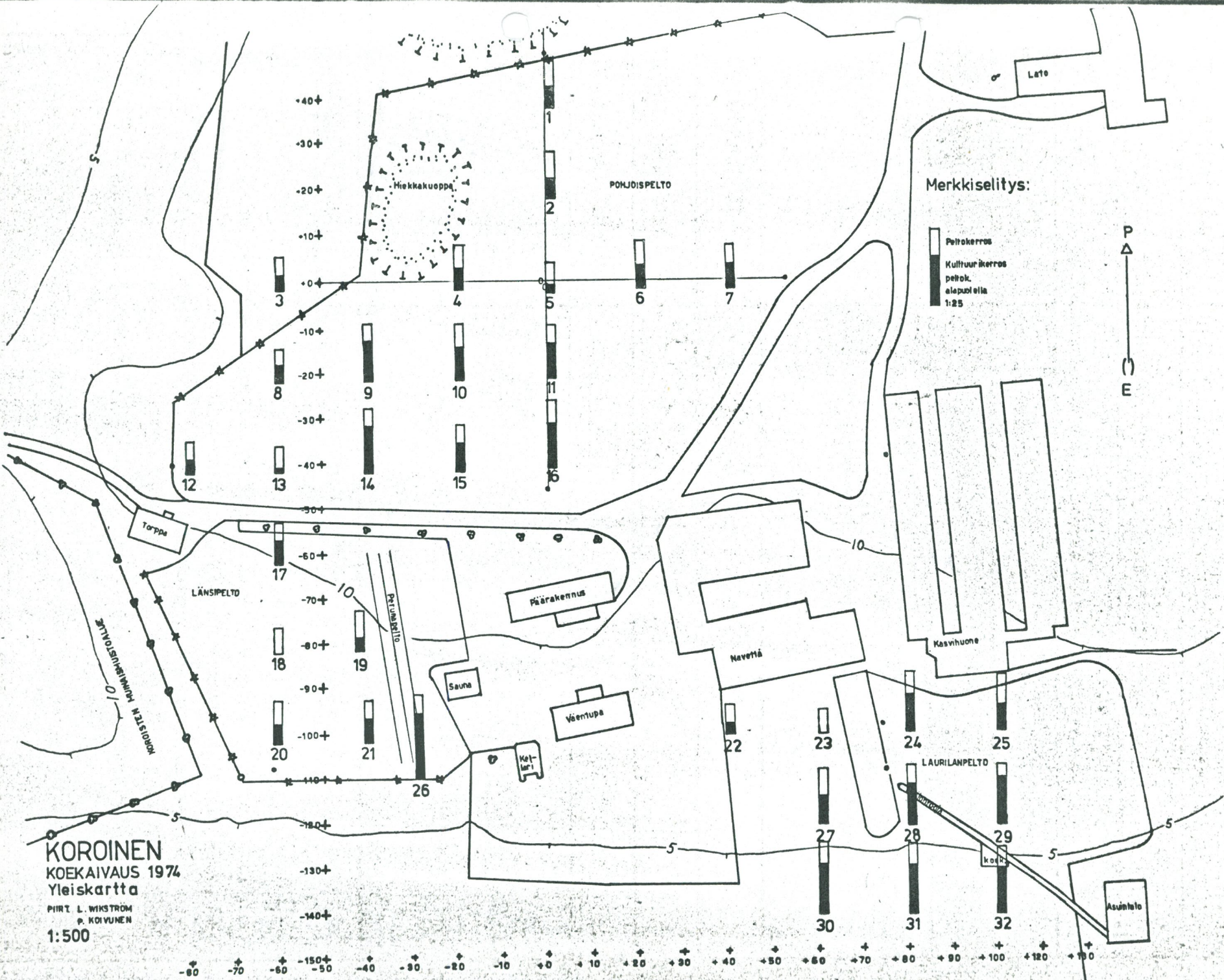
- ▣ Rtk:n t. keskiajan tyyppi. keramiikkaa
- ▣ Savitiivistä
- Rautakuona
- ⊙ Rtk:n t. keskiajan tyyppinen esine

KOROINEN
 KOEKAIVAUS 1974
 Yleiskartta
 PIIRI L. WIKSTRÖM
 P. KOIVUNEN
 1:500

KOROINEN
 KOEKAIVAUS 1974
 Yleiskartta
 PIIRI L. WIKSTRÖM
 P. KOIVUNEN
 1:500

+100
 +120
 +140
 +160
 +180
 +200
 +220
 +240
 +260
 +280
 +300
 +320
 +340
 +360
 +380
 +400
 +420
 +440
 +460
 +480
 +500
 +520
 +540
 +560
 +580
 +600
 +620
 +640
 +660
 +680
 +700
 +720
 +740
 +760
 +780
 +800
 +820
 +840
 +860
 +880
 +900
 +920
 +940
 +960
 +980
 +1000
 +1020
 +1040
 +1060
 +1080
 +1100
 +1120
 +1140
 +1160
 +1180
 +1200
 +1220
 +1240
 +1260
 +1280
 +1300
 +1320
 +1340
 +1360
 +1380
 +1400
 +1420
 +1440
 +1460
 +1480
 +1500
 +1520
 +1540
 +1560
 +1580
 +1600
 +1620
 +1640
 +1660
 +1680
 +1700
 +1720
 +1740
 +1760
 +1780
 +1800
 +1820
 +1840
 +1860
 +1880
 +1900
 +1920
 +1940
 +1960
 +1980
 +2000
 +2020
 +2040
 +2060
 +2080
 +2100
 +2120
 +2140
 +2160
 +2180
 +2200
 +2220
 +2240
 +2260
 +2280
 +2300
 +2320
 +2340
 +2360
 +2380
 +2400
 +2420
 +2440
 +2460
 +2480
 +2500
 +2520
 +2540
 +2560
 +2580
 +2600
 +2620
 +2640
 +2660
 +2680
 +2700
 +2720
 +2740
 +2760
 +2780
 +2800
 +2820
 +2840
 +2860
 +2880
 +2900
 +2920
 +2940
 +2960
 +2980
 +3000
 +3020
 +3040
 +3060
 +3080
 +3100
 +3120
 +3140
 +3160
 +3180
 +3200
 +3220
 +3240
 +3260
 +3280
 +3300
 +3320
 +3340
 +3360
 +3380
 +3400
 +3420
 +3440
 +3460
 +3480
 +3500
 +3520
 +3540
 +3560
 +3580
 +3600
 +3620
 +3640
 +3660
 +3680
 +3700
 +3720
 +3740
 +3760
 +3780
 +3800
 +3820
 +3840
 +3860
 +3880
 +3900
 +3920
 +3940
 +3960
 +3980
 +4000
 +4020
 +4040
 +4060
 +4080
 +4100
 +4120
 +4140
 +4160
 +4180
 +4200
 +4220
 +4240
 +4260
 +4280
 +4300
 +4320
 +4340
 +4360
 +4380
 +4400
 +4420
 +4440
 +4460
 +4480
 +4500
 +4520
 +4540
 +4560
 +4580
 +4600
 +4620
 +4640
 +4660
 +4680
 +4700
 +4720
 +4740
 +4760
 +4780
 +4800
 +4820
 +4840
 +4860
 +4880
 +4900
 +4920
 +4940
 +4960
 +4980
 +5000
 +5020
 +5040
 +5060
 +5080
 +5100
 +5120
 +5140
 +5160
 +5180
 +5200
 +5220
 +5240
 +5260
 +5280
 +5300
 +5320
 +5340
 +5360
 +5380
 +5400
 +5420
 +5440
 +5460
 +5480
 +5500
 +5520
 +5540
 +5560
 +5580
 +5600
 +5620
 +5640
 +5660
 +5680
 +5700
 +5720
 +5740
 +5760
 +5780
 +5800
 +5820
 +5840
 +5860
 +5880
 +5900
 +5920
 +5940
 +5960
 +5980
 +6000
 +6020
 +6040
 +6060
 +6080
 +6100
 +6120
 +6140
 +6160
 +6180
 +6200
 +6220
 +6240
 +6260
 +6280
 +6300
 +6320
 +6340
 +6360
 +6380
 +6400
 +6420
 +6440
 +6460
 +6480
 +6500
 +6520
 +6540
 +6560
 +6580
 +6600
 +6620
 +6640
 +6660
 +6680
 +6700
 +6720
 +6740
 +6760
 +6780
 +6800
 +6820
 +6840
 +6860
 +6880
 +6900
 +6920
 +6940
 +6960
 +6980
 +7000
 +7020
 +7040
 +7060
 +7080
 +7100
 +7120
 +7140
 +7160
 +7180
 +7200
 +7220
 +7240
 +7260
 +7280
 +7300
 +7320
 +7340
 +7360
 +7380
 +7400
 +7420
 +7440
 +7460
 +7480
 +7500
 +7520
 +7540
 +7560
 +7580
 +7600
 +7620
 +7640
 +7660
 +7680
 +7700
 +7720
 +7740
 +7760
 +7780
 +7800
 +7820
 +7840
 +7860
 +7880
 +7900
 +7920
 +7940
 +7960
 +7980
 +8000
 +8020
 +8040
 +8060
 +8080
 +8100
 +8120
 +8140
 +8160
 +8180
 +8200
 +8220
 +8240
 +8260
 +8280
 +8300
 +8320
 +8340
 +8360
 +8380
 +8400
 +8420
 +8440
 +8460
 +8480
 +8500
 +8520
 +8540
 +8560
 +8580
 +8600
 +8620
 +8640
 +8660
 +8680
 +8700
 +8720
 +8740
 +8760
 +8780
 +8800
 +8820
 +8840
 +8860
 +8880
 +8900
 +8920
 +8940
 +8960
 +8980
 +9000
 +9020
 +9040
 +9060
 +9080
 +9100
 +9120
 +9140
 +9160
 +9180
 +9200
 +9220
 +9240
 +9260
 +9280
 +9300
 +9320
 +9340
 +9360
 +9380
 +9400
 +9420
 +9440
 +9460
 +9480
 +9500
 +9520
 +9540
 +9560
 +9580
 +9600
 +9620
 +9640
 +9660
 +9680
 +9700
 +9720
 +9740
 +9760
 +9780
 +9800
 +9820
 +9840
 +9860
 +9880
 +9900
 +9920
 +9940
 +9960
 +9980
 +10000